

Základní škola Hranice,
Struhlovsko, příspěvková organizace
Struhlovsko 1795, 753 01 Hranice

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

**At' s míčem, knihou nebo kružítkem –
příležitost u nás dáme všem**

Mgr. Radomír Macháň
ředitel školy

1. Obsah

1.	Obsah.....	2
2.	Identifikační údaje.....	5
3.	Charakteristika školy.....	6
3.1.	Základní charakteristika školy	6
3.2.	Kde nás najdete	6
3.3.	Úplnost a velikost školy	7
3.4.	Umístění školy.....	7
3.5.	Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky	7
3.6.	Pedagogický sbor a akce školy.....	8
3.7.	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	8
4.	Charakteristika ŠVP	9
4.1.	Zaměření školy	9
4.2.	Výchovné a vzdělávací strategie školy	10
4.2.1.	Kompetence – k učení	10
4.2.2.	Kompetence – k řešení problémů.....	10
4.2.3.	Kompetence – komunikativní	11
4.2.4.	Kompetence – občanské.....	11
4.2.5.	Kompetence – sociální a personální.....	12
4.2.6.	Kompetence – pracovní.....	13
4.3.	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	13
4.3.1.	Rozdělení žáků se vzdělávacími potřebami	13
4.3.2.	Podmínky pro úspěšné vzdělávání žáků se zdravotním postižením	14
4.3.3.	Podmínky pro úspěšné vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním	14
4.3.4.	Individuální vzdělávací plán	14
4.4.	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných.....	15
4.4.1.	Specifika mimořádně nadaných žáků.....	15
4.4.2.	Možné pedagogicko-organizační úpravy:	15
4.4.3.	Vedení dokumentace	16
4.4.4.	Zjišťování mimořádného nadání	16
4.5.	Začlenění průřezových témat	17
4.5.1.	Tematické okruhy průřezového tématu osobnostní a sociální výchova.....	17
4.5.2.	Tematické okruhy průřezového tématu výchova demokratického občana	21
4.5.3.	Tematické okruhy průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.....	23
4.5.4.	Tematické okruhy průřezového tématu multikulturní výchova	25
4.5.5.	Tematické okruhy průřezového tématu enviromentální výchova	27
4.5.6.	Tematické okruhy průřezového tématu mediální výchova	30
5.	Učební plán	33
5.1.	Tabulace učebního plánu.....	33
5.1.1.	1. stupeň	33
5.1.2.	2. stupeň – humanitní třída.....	33
5.1.3.	2. stupeň – třída se zaměřením na matematiku a přírodovědné předměty	34
5.1.4.	2. stupeň – třída se zaměřením na tělesnou výchovu	35
5.2.	Poznámky k učebnímu plánu	35
5.3.	Poznámky ke vzdělávacím oblastem.....	36

6.	Učební osnovy.....	39
6.1.	Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE.....	39
6.1.1.	Vyučovací předmět – ČESKÝ JAZYK A LITERATURA.....	39
	Cizí jazyk – ANGLICKÝ JAZYK, NĚMECKÝ JAZYK.....	46
	Druhý cizí jazyk – ANGLICKÝ JAZYK, NĚMECKÝ JAZYK, FRANCOUZSKÝ JAZYK, RUSKÝ JAZYK.....	48
6.2.	Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	49
6.2.1.	Vyučovací předmět: MATEMATIKA	49
6.3.	Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE.....	54
6.3.1.	Vyučovací předmět: INFORMATIKA	54
6.4.	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	59
6.4.1.	Vyučovací předmět: DĚJEPIS	59
6.4.2.	Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA	62
6.5.	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	66
6.5.1.	Vyučovací předmět: PRVOUKA	66
6.5.2.	Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA.....	67
6.5.3.	Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA	69
6.6.	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA.....	71
6.6.1.	Vyučovací předmět: FYZIKA.....	71
6.6.2.	Vyučovací předmět: CHEMIE	74
6.6.3.	Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS	78
6.6.4.	Vyučovací předmět: ZEMĚPIS.....	82
6.7.	Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA	86
6.7.1.	Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA	86
6.7.2.	Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	93
6.8.	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....	100
6.8.1.	Vyučovací předmět: RODINNÁ VÝCHOVA.....	100
6.8.2.	Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	103
6.9.	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	108
6.9.1.	Vyučovací předmět – PRACOVNÍ ČINNOSTI	108
6.9.2.	Vyučovací předmět – PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY	109
6.9.3.	Vyučovací předmět – PŘÍPRAVA POKRMŮ.....	113
6.10.	Volitelné předměty	115
6.10.1.	Vyučovací předmět – ZÁKLADY ŘEMESLNÉ VÝROBY	115
7.	Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků	118
7.1.	Pravidla pro hodnocení žáka	118
7.2.	Způsoby hodnocení žáka	119
7.3.	Kritéria hodnocení žákova výkonu	120
7.3.1.	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření	121
7.3.2.	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření	122
7.3.3.	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření	124
7.4.	Zásady a kritéria pro používání slovního hodnocení	125
7.4.1.	Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení	125
7.5.	Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	127
7.6.	Hodnocení chování žáka	127
7.7.	Pravidla pro sebehodnocení žáka	128
8.	Metodika vlastního hodnocení školy.....	130

8.1.	Oblasti hodnocení.....	130
8.1.1.	Program školy	130
8.1.2.	Podmínky ke vzdělávání	130
8.1.3.	Průběh vzdělávání žáků.....	131
8.1.4.	Výsledky vzdělávání žáků.....	131
8.1.5.	Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy	132
8.1.6.	Řízení školy	132
8.1.7.	Úroveň výsledků práce školy	133
8.2.	Evaluační standardy	134
8.2.1.	Standard kvalitní školy.....	134
8.2.2.	Standard kvalitního managementu	134
8.2.3.	Standard kvalitního vzdělávání	135
8.3.	Postup zpracování a využití vlastního hodnocení školy.....	135

2. Identifikační údaje

Oficiální název ŠVP:

Školní vzdělávací program pro základní školství At' s míčem, knihou nebo kružítkem –
příležitost u nás dáme všem

Předkladatel:

Název školy:

Základní škola Hranice, Struhlovsko, příspěvková organizace

Adresa školy:

Struhlovsko 1795
753 01 Hranice

Ředitel školy:

Mgr. Radomír Macháň

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Regina Holoubková

Kontakty:

telefon: 581 602 599, 581 650 150, 581 650 151, 581 650 152

fax: 581 602 600

e-mail: stru@stru.hranet.cz

www: <http://www.stru.hranet.cz>

IČ: 146 18 575

IZO: 014 618 575

REDIZO: 600 146 375

Zřizovatel školy:

Název:

Město Hranice

Adresa:

Pernštejnské nám. 1
753 37 Hranice

Kontakty:

telefon: 581 828 111

e-mail: starosta@mesto-hranice.cz, mistostarosta@mesto-hranice.cz,
jmeno.prijmeni@mesto-hranice.cz

www: <http://www.mesto-hranice.cz>

Platnost dokumentu: od 1.9.2007 (2. verze 1.9.2008)

.....
podpis ředitele školy

3. Charakteristika školy

3.1. Základní charakteristika školy

Škola byla zřízena 1.7.1991 jako příspěvková organizace s právní subjektivitou s účelem poskytování výchovy a vzdělávání včetně uskutečňování školního stravování vlastních zaměstnanců. Poslední platná verze zřizovací listiny byla schválena dne 24.11.2005 Zastupitelstvem Města Hranice s účinností od 1. ledna 2006 a upravuje mimo jiné i oblasti doplňkové činnosti, na které má škola živnostenské oprávnění:

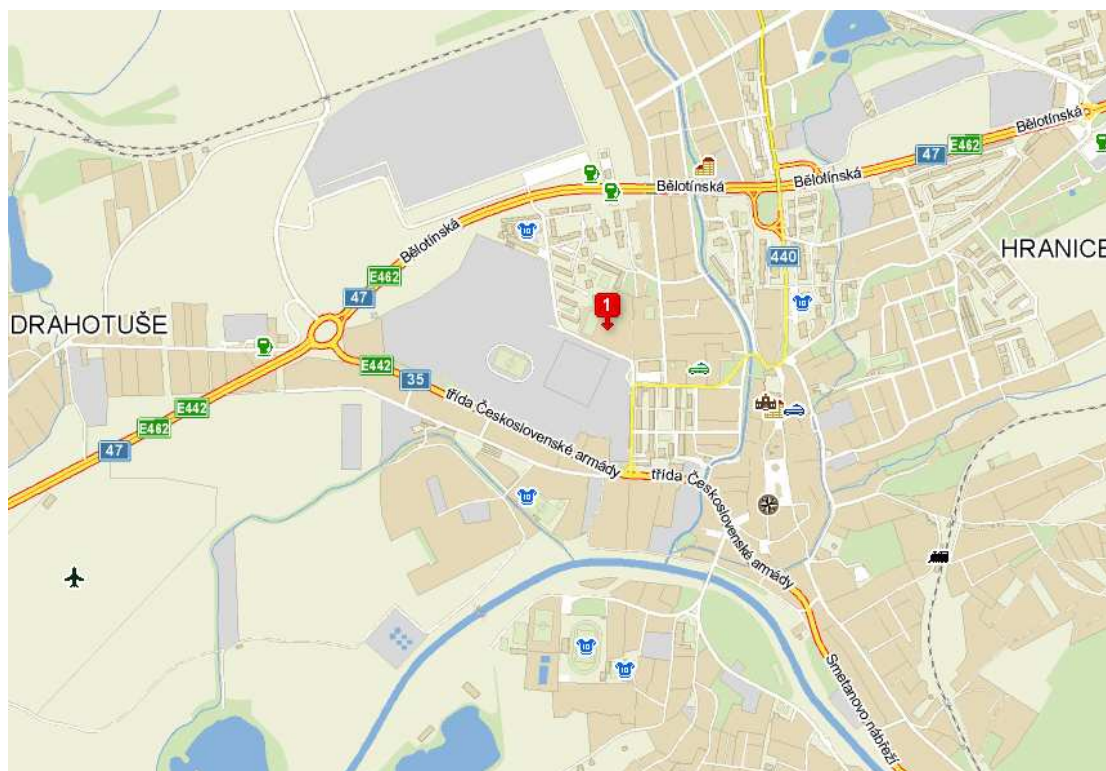
- Pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti
- Realitní činnost
- Pronájem a půjčování věcí movitých
- Hostinská činnost (stravování cizích strávníků)

Do sítě škol byla škola zařazena rozhodnutím MŠMT pod č.j. 6826/95-00 z 18.3.1996 a sdružuje:

1. Základní škola	IZO: 014 618 575
2. Školní jídelna	IZO: 103 132 571
3. Školní družina	IZO: 120 200 040

Škola je členem Asociace školních sportovních klubů, je organizátorem sportovních soutěží pro široké hranické okolí, aktivně se účastní všech sportovních soutěží.

3.2. Kde nás najdete

3.3. Úplnost a velikost školy

Základní škola Hranice, Struhlovsko je velká městská škola sídlištního typu, založená v roce 1983. Jedná se o panelovou budovu o třech pavilonech.

Jsme úplnou základní školou, která poskytuje základní vzdělání cca 700 dětem z Hranic a okolí v 1. až 9. postupném ročníku. Výuka na 1. i na 2. stupni probíhá ve 2-4 paralelních třídách v ročníku.

Škola má celkem 58 zaměstnanců: 36 učitelů, 4 vychovatelky ve školní družině, 10 pracovníků provozu, 8 zaměstnankyň školní jídelny.

Škola vychází z dlouhodobé tradice zaměření na rozšířenou výuku matematiky a přírodovědných předmětů a rozšířenou výuku tělesné výchovy. V současné době má v každém ročníku druhého stupně po jedné třídě s těmito zaměřeními. Cílem školy je nabídnout všem žákům možnost dostatečné seberealizace s dostatečně širokou nabídkou zájmových školních i mimoškolních aktivit.

Počínaje školním rokem 2007/2008, v souvislosti se zavedením ŠVP, začíná výuka cizích jazyků již od 1. ročníku, od 6. ročníku pak mají všichni žáci možnost výběru druhého cizího jazyka. Kromě jazyků považujeme za rovnocennou prioritu i počítačovou gramotnost našich žáků, tudíž všichni od 5. – 9. ročníku projdou různými stupni vzdělání v této oblasti.

3.4. Umístění školy

Škola je typickou sídlištní budovou s velkými prostory umístěná na okraji sídliště Struhlovsko v klidné lokalitě s dobrou dopravní obslužností a v porovnání s ostatními hranickými školami s vysokou dopravní bezpečností – ve značné vzdálenosti od frekventovaných ulic města.

3.5. Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky

Výuka probíhá ve 28 kmenových třídách a v 9 odborných učebnách (2 počítačové učebny, 2 učebny cizích jazyků, odborná učebna fyziky a chemie, odborná učebna přírodopisu a zeměpisu, učebna pracovních činností, výtvarné výchovy, hudební výchovy). Součástí školní budovy je pavilon tělesné výchovy s 2 tělocvičnami. Škola má zřízena 4 oddělení školní družiny, 2 jako součást kmenových učeben 1. tříd a 2 v samostatných místnostech pro školní družinu. Ve výbavě školní družiny je i herna.

V areálu školy je rovněž školní pozemek na výuku pěstelských dovedností a travnaté hřiště a sportoviště pro atletické disciplíny, hojně využívány při výuce tělesné výchovy, stejně jako i při pohybových aktivitách školní družiny. Protože areál školního hřiště je již poněkud zastaralý, podniká škola kroky, které povedou k rekonstrukci stávajících povrchů, a tak ke zkvalitnění sportovního vyžití nejen žáků školy.

Co se týče dalších materiálně-technických podmínek, stojí za zmínku vybavení dvou počítačových učeben s internetovým připojením (36 ks PC, tiskárny, scannery, ...), v odborných učebnách jsou nainstalovány dataprojektory, škola je vybavena kvalitní audiovizuální technikou, všechny učebny jsou připojeny k počítačové síti s možností využívání internetového připojení. Při výuce pomáhají mimo jiné i v současné době tři interaktivní tabule.

V době volna a přestávek žáci mohou využívat všech prostor školy, odborné učebny vždy po dohodě s vyučujícími, stejně tak jako pobyt na čerstvém vzduchu v případě příznivého počasí v atrium školy. Jsou jim k dispozici občerstvovací automaty s nealko nápoji a mléčnými výrobky.

3.6. Pedagogický sbor a akce školy

Pedagogický sbor tvoří 11 učitelů 1. stupně, 25 učitelů 2. stupně a 4 vychovatelky ŠD. Ve sboru je 8 mužů, 2 učitelé nemají požadovanou kvalifikaci – v současné době studují. Převážná většina předmětů je vyučována plně kvalifikovanými a probranými pedagogy.

Pedagogové každoročně vzájemně spolupracují na krátkodobých i dlouhodobých předmětových, ročníkových i školních projektech.

Pořádáme kulturně-vzdělávací, ozdravné a sportovně zaměřené pobyty (školy v přírodě, lyžařské kurzy apod.) a podporujeme nejen sportovní aktivity (např. plavání).

Ve škole pracuje na velmi dobré úrovni žákovská samospráva tvořená zástupci žáků všech tříd od 5. do 9. ročníku. Prostřednictvím žákovské samosprávy se žáci podílejí na chodu a řízení školy, na připomínkování a tvorbě základních dokumentů jako je např. školní řád. Dále organizují různé soutěže a připravují krátkodobé projekty či pravidelný sběr papíru.

Tradicí se staly již i zahraniční výjezdy žáků. Již pravidelně se uskutečňují poznávací zájezdy do Anglie, Rakouska.

V rámci tematických celků v jednotlivých předmětech organizujeme různé besedy, soutěže, exkurze a výlety, které zajímavým způsobem doplňují učivo a spolupodílejí se na utváření a utužení třídních kolektivů. Také se uskutečňují návštěvy divadel, koncertů a filmových představení.

Na 1. i 2. stupni a školní družině celoročně aktivně pracují zájmové kroužky.

Škola je členem Asociace školních sportovních klubů.

Velkou pozornost věnujeme integraci žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování (SVPUCH). Integrovaní žáci navštěvují dyslektická cvičení a dle potřeby pracují podle individuálního plánu. Formou kroužku nabízíme i možnost nápravy logopedických obtíží.

3.7. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Škole se daří vcelku velmi dobře spolupracovat s rodiči při řešení výchovných i vzdělávacích problémů. Při škole pracuje Klub rodičů, který pomáhá při přípravě, organizaci a spolufinancování školních i mimoškolních aktivit pro žáky školy. Škola má zájem na co nejúžší spolupráci. Rodiče mohou školu navštívit nejen v době konzultačních dnů a třídních schůzek, při dnech otevřených dveří a v době akcí pro veřejnost, ale kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím. Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím žákovských knížek a webových stránek školy.

Od 1. ledna 2006 spolupracuje škola se Školskou radou, která vznikla na základě požadavku nového školského zákona. Spolupráce je velmi vstřícná a konstruktivní. Školská rada se pravidelně schází a informuje o činnosti školy, schvaluje výroční zprávu o činnosti i hospodaření a rozpočet školy.

Dalšími partnery školy jsou sponzoři, kteří pomáhají finančně i materiálně podpořit kvalitu vzdělávacího procesu a zlepšit vybavenost a vzhled interiéru školy.

4. Charakteristika ŠVP

4.1. Zaměření školy

Cílem školy je vychovávat všeobecně vzdělané osobnosti. Výsledkem je žák, který v průběhu základního vzdělávání získá komplexní „výbavu“ klíčových kompetencí, která mu umožní efektivněji jednat a lépe využít všeho, čemu se naučil. Absolvent připravený k úspěšnému složení přijímacích zkoušek a ke studiu na středních školách, který:

- bude vybaven souhrnem vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro další osobní rozvoj (schopností samostatného osvojování si nových poznatků, zažitými zodpovědnými studijními a pracovními návyky a motivací pro celoživotní vzdělávání - pravidelná příprava, systematickosti, schopnost samostudia, zájem o obor, schopnost plánovat svůj čas, zdravá životospráva);
- bude zvládat minimálně základní učivo dané standardem základní školy (čtení, psaní, počítání, základní znalosti jednotlivých oborů, základy cizího jazyka) tak, aby jeho obsah uměl uvědoměle přiřazovat k běžným denním činnostem a mohl z něho v denních situacích čerpat;
- získá nejen vědomosti (základní všeobecný přehled o světě) ale především praktické dovednosti do svého budoucího studia a zaměstnání;
- zvládne základní techniky práce s textem (bude se orientovat v literatuře), informacemi a informačními médii i základy práce s technickými prostředky (klávesová gramotnost, praktické využívání informačních a komunikačních technologií - ICT);
- bude umět analyzovat společenské jevy a zaujímat uvážlivé postoje;
- bude běžně operovat s obecně užívanými termíny, pojmy, znaky a symboly, znát vztahy mezi nimi, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho vytvářet komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy;
- bude samostatně jednat a řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, sledovat vlastní pokrok při zdolávání řešení problémů, analyzovat řešení a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací;
- bude schopen účinně komunikovat - formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- bude rozumět základním principům, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jednat čestně, dodržovat etiku v jednání (slušné chování ke spolužákům, vstřícnost, respekt a úcta k druhým) a být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu (vztahy mezi žáky, vztahy k rodičům a učitelům), být asertivní, nepostrádat pokoru, tolerovat názory druhých, mít úctu k věcem kolem sebe;
- bude se rozhodovat zodpovědně podle dané situace, chápat podstatu, cíle a rizika přijatých řešení, mít pocit zodpovědnosti za své činy, poskytovat dle svých možností účinnou pomoc; umět spolupracovat ve skupině, umět se v ní uplatnit a zároveň respektovat přínos ostatních členů;
- bude respektovat a chránit naše tradice a kulturní i historické dědictví, chápat ekologické souvislosti a základy ochrany přírody;
- bude rozvíjet své kreativní myšlení, fantazii a zvědavost, mít rozvinuté volní vlastnosti nejen pro celoživotní vzdělávání (píle, ctízámostivost, trpělivost, vytrvalost, odpovědnost),

orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění svých záměrů a k jejich realizaci; bude fyzicky zdatný.

Škola ve své profilaci nebude zapomínat ani na dlouholetou tradici rozšířeného vyučování matematiky a přírodovědných předmětů a tělesné výchovy. I nadále bude dle možností a zájmu nabízet možnost výuky ve třídách se zaměřením a zvýšenou hodinovou dotací v těchto oblastech, ale zároveň ve všech typech tříd (tzn. „humanitní, sportovní i matematické“) bude zaměřovat svou pozornost na výuku cizích jazyků, prvního cizího jazyka (přednostně jazyka anglického) již od první třídy a následně možnost z výběru výuky druhého cizího jazyka z nabídky jazyka německého, francouzského, ruského (eventuálně anglického) od třídy šesté.

Druhou stěžejní oblasí na kterou se budeme zaměřovat, bude výuka dokonalých uživatelských znalostí při každodenním využívání moderních informačních a komunikačních technologií, jako zdroje získávání informací, ale také prostředku jejich zpracování a prezentace. Tak aby informační technologie nebyly cílem, ale prostředkem pro zkvalitnění a usnadnění výuky a prezentace znalostí, tak aby při přechodu na vyšší stupně škol dokázali naši žáci bez problémů s informačními a digitálními technologiemi pracovat, aby je dokázali smysluplně využívat.

4.2. Výchovné a vzdělávací strategie školy

4.2.1. Kompetence – k učení

⇒ *Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení*

- a) Používáme často metody aktivního učení, kterými motivujeme žáka ke snaze být nakloněn dalším příležitostí získávat nové zkušenosti.
 - *Žák volí vhodné metody pro efektivní učení, řídí si vlastní učení a je motivován pro další studium a celoživotní učení.*
- b) Vedeme žáky k seberealizaci nabídkou školních akcí.
 - *Žák projevuje ochotu věnovat se vlastní seberealizaci.*
- c) Využíváním poznatků z praktického života, mezipředmětových vztahů vedeme žáky k pochopení proč a k čemu se dané věci učí.
 - *Žák si uvádí věci do souvislostí vytváří si komplexnější pohled na jevy kolem sebe.*
- d) Čtením s porozuměním, prací s textem umožňujeme žákovi pracovat s obecnými termíny a znaky a uvádět věci do souvislostí.
- e) Pracujeme s metodami, které umožňují žákovi zapojit co nejvíce smyslů.
- f) Umožňujeme zabývat se diskuzemi a aktivními metodami učení důležitými a aktuálními problémy podle potřeb a zájmů žáků.
 - *Žák získané informace třídí, posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.*
- g) Při procesu učení tvoříme a se žáky formulujeme jasná a srozumitelná kritéria hodnocení, v procesu sebehodnocení žáka diskuzemi vedeme žáka ke spoluúčasti na vytváření kritérií a jejich vyhodnocování.
 - *Žák posuzuje vlastní pokrok a plánuje si ve spolupráci s vyučujícím, jak své učení zdokonalit.*

4.2.2. Kompetence – k řešení problémů

⇒ *podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů*

- a) Ve vhodných oblastech vzdělávání pro vnímání nejrůznějších problémových situací používáme netradiční úlohy.
 - *Žák se účastní olympiád, soutěží, hodnotících testů, řešení modelových situací a rozvíjí své schopnosti tvořivě myslet a logicky uvažovat.*
- b) Motivujeme žáka volbou metod a forem práce k hledání řešení problémů.
 - *Žák propojuje dříve nabyté zkušenosti s novými a vytváří si ucelený náhled na daný problém a možnosti jeho řešení.*
- c) Vedeme žáky dle jejich možností a při vhodných příležitostech k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
 - *Žák se učí organizačním schopnostem, využívá své zkušenosti k seberealizaci v učebním procesu, učí se kriticky myslet, obhájit svá rozhodnutí a uvědomit si svou odpovědnost.*

4.2.3. Kompetence – komunikativní

⇒ vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

- a) Rozvíjíme u žáka schopnosti tvořivě myslet, vyjadřovat myšlenky a názory v logickém sledu využíváním aktivit souvisejících s praktickým životem.
 - *Žák se učí při dramatizaci, diskuzi, řešení modelových situací naslouchat, vhodnou formou argumentovat, respektovat názor druhého, obhajovat své názory.*
- b) Při výuce volíme vhodný výběr textů, pracujeme s obrazovým materiálem a využíváme informační technologie
 - *Žák se učí číst s porozuměním, vybírat a hodnotit a třídit získané informace, pracovat s informační technikou, rozumí různým typům textu, obrazových materiálů.*
- c) Pro spolupráci s ostatními lidmi zařazujeme do vyučování i používání neverbálních prostředků.
 - *Žák při komunikaci s ostatními vyjadřuje myšlenky slovně ústně i písemně, ale používá i mimiku a gesta.*

4.2.4. Kompetence – občanské

⇒ vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

- a) Vytváříme takovou atmosféru ve třídě, v níž se žák učí ohleduplnosti, respektování ostatních, má možnost a dostatek prostoru pro vyjádření svých názorů.
 - *Žák se učí naslouchat druhým, akceptovat názory učitele i spolužáků, učí se slušnou formou vyjadřovat, učí se hledat vhodné formy pomoci. Žák využívá vytvořených podmínek pro osobní rozvoj.*
- b) Pomocí vzdělávacích témat a aktuálních situací vedeme žáky k poznávání kultury vlastní i jiných národů k hledání odlišností i spojujících prvků
 - *Žáci vyhledávají a poznávají a analyzují charakteristické znaky národů. Zúčastňují se dle svých zájmů soutěží a besed.*

⇒ připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti

- c) Využíváme metody a formy, které podporují u žáků vnitřní motivaci k zodpovědnému jednání (modelové situace – *tvorba pravidel, respektování autorit, rozhovor, divadlo...*)
- *Žák se učí dovednostem – výběr oblečení, znalost prostoru, pravidel, které jsou předpokladem k zodpovědnému jednání.*
- d) Vlastním příkladem pedagoga vedeme žáka k prezentaci svých názorů a k aktivní účasti ve školním životě.
- *Žák rozvíjí své zájmy a potřeby a svou aktivitou v oblasti individuálních zájmů prezentuje sebe a školu.*
- ⇒ učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- e) Učíme žáky stupňováním náročnosti požadavků poznávat jejich fyzické a duševní možnosti, vytváříme psychohygienické podmínky pro zdravý vývoj žáků podle právních norem a specifik života školy
- f) Diskuzí se žáky podporujeme rozvoj jejich estetického cítění
- g) Učitel průběžně diagnostikuje a vyhodnocuje vzájemné sociální vztahy v kolektivu, podle závažnosti reaguje a hledá východiska
- *Žák hledá a očekává podporu rodičů, pedagogů a spolužáků, vytváří si vztah důvěry k učiteli, k třídnímu kolektivu.*
- h) V rámci osobního přístupu pedagoga hledáme cesty k odpovědnému přístupu žáka k sobě i ke kolektivu.
- *Žák se zapojuje do týmové práce, učí se zaujmout stanovisko, zvažovat, dávat do souvislostí, obhajovat, pochválit a provádět kritiku – kladnou i zápornou.*

4.2.5. Kompetence – sociální a personální

- ⇒ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- a) Plánovitým výběrem metod vedeme žáky k postupnému získávání zkušeností v oblasti spolupráce.
- *Žák se učí spolupracovat, diskutovat, naslouchat, snaží se porozumět a vhodně reagovat, dohodnout se, organizovat činnost.*
- b) Vytvářením kritérií hodnocení k dané činnosti vedeme žáky k uspokojení ze svých úspěchů i k ocenění práce druhých.
- *Žák se učí těšit z výsledků své práce a učí se být hrdý na úspěchy svého okolí, radovat se z pěkného prostředí.*
- ⇒ vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- c) Používáním modelových situací procvičujeme reakce žáků na danou životní situaci, podporujeme vytváření vztahů mezi žákem a učitelem a žáky vzájemně
- *Žák poznává a učí se hodnotit své reakce na vzniklou situaci, kterou má možnost si sám prožít. Učí se vzájemné toleranci a pozitivním vztahům v kolektivu.*
- d) Motivujeme žáky zajímavou přípravou akcí pro své spolužáky, pro děti v mateřských školách a pro veřejnost.
- *Žák prezentuje výsledky své práce před veřejností a zároveň si vytváří vazbu k ostatním lidem, ke své škole, ke svému městu.*

- e) Nabízíme žákům projekty v oblasti protidrogové prevence, projekty zaměřené na vztahy v kolektivu třídy a projekty z oblasti environmentální výchovy.
- *Žák se zapojuje do projektů. Učí se základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy. Získává smysl pro tradice, kulturní a historické dědictví.*

4.2.6. Kompetence – pracovní

⇒ *pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci*

- a) Výběrem aktivit podporujících rozvíjení zájmů žáka jej vedeme k poznávání svých reálných možností a k sebehodnocení, nabízíme zájmové činnosti a volitelné předměty, kterými pomáháme žákům při jejich profesní orientaci
- *Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje, dodržuje pravidla a přizpůsobuje se novým pracovním podmínkám.*
- b) Seznamujeme žáky s možnostmi uplatnění, zařazováním témat k volbě povolání
- *Žák využívá znalosti i dovednosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost*
- c) Spolupracujeme s oddělením sociální prevence, městskou policií, učíme žáky pravidlům bezpečnosti silničního provozu a bezpečnosti osobní
- *Žák se učí chránit zdraví své i druhých.*
- d) Nabízíme žákům možnost využití školní knihovny, videotéky, přístupu k Internetu
- e) Reagujeme na aktuální společenské a politické situace

4.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

4.3.1. Rozdělení žáků se vzdělávacími potřebami

- a) žáci se zdravotním postižením
- *postižení tělesné, zrakové, sluchové, mentální, autismus, vady řeči, souběžné postižení více vadami, vývojové poruchy učení a chování*
- b) žáci se zdravotním znevýhodněním
- c) žáci se sociálním znevýhodněním
- *jsou žáci z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného než žáci z majoritní populace. Hlavní problém spočívá v nedostatečné znalosti vzdělávacího jazyka (nutné i seznamování s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi a tradicemi)*
 - *zajišťujeme získání informací pro budování své vlastní identity (tj. informace o historii, kultuře a tradicích jejich národnosti)*
 - *dlouhodobým cílem je ochrana minoritní kultury žáků, jejich integrace, podpora jejich úspěšnost*

Vzdělávání realizujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Jsou uplatňovány kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod (s modifikovanými metodami používanými ve vzdělávání běžné populace). Tyto metody nacházejí uplatnění při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, při zlepšování sociální

komunikace. Nutná je odborná připravenost pedagogických pracovníků, podnětné a vstřícné školní prostředí. Tomu napomáhá i přítomnost a metodická pomoc speciálního pedagoga. U žáků se rozvíjí jejich vnitřní potenciál, směřuje k celoživotnímu učení, odpovídajícímu pracovnímu uplatnění a to vše podporuje jejich integraci sociální. Neodmyslitelnou a velmi důležitou součástí jsou současně kompenzační a didaktické pomůcky, speciální učebnice, výukové programy.

Pomoc naší školy (se souhlasem zákonných zástupců žáka) poskytují také pedagogicko-psychologická poradna, speciální pedagogické centrum, střediska výchovné péče, odborní pracovníci školního poradenského pracoviště (speciální pedagog, sociální preventista, výchovný poradce).

Určení pedagogičtí pracovníci pracují se žáky podle individuálního vzdělávacího plánu a dle doporučení pedagogicko-psychologické poradny. S obsahem individuálního vzdělávacího plánu a s postupy práce jsou seznámeni rodiče, třídní učitelé i ostatní vyučující.

4.3.2. Podmínky pro úspěšné vzdělávání žáků se zdravotním postižením

- a) uplatňovat zdravotní hlediska a respektovat individualitu a potřeby žáka
- b) umožnit využívat všech podpůrných opatření při vzdělávání žáků dle doporučení specialistů
- c) uplatňovat princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky (ve všech předmětech, ve kterých se postižení projevuje)
- d) zohlednit druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání a to ve všech předmětech , ve kterých se zdravotní postižení projevuje
- e) provádět potřebné změny, případně úpravy školního prostředí
- f) spolupracovat se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupracovat s odborníky z jiných resortů (zejména při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů)
- g) spolupracovat s ostatními školami, které vzdělávají žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním
- h) podporovat nadání a talent žáků vytvářením vhodné vzdělávací nabídky

4.3.3. Podmínky pro úspěšné vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

- a) individuální nebo skupinová péče
- b) případná pomoc asistenta pedagoga
- c) nižší počet žáků ve třídě
- d) odpovídající metody a formy práce
- e) specifické učebnice a materiály
- f) pravidelná komunikace se zpětnou vazbou
- g) spolupráce s psychologem, speciálním pedagogem – etopedem, sociálním pracovníkem, případně s dalšími odborníky

4.3.4. Individuální vzdělávací plán

Součástí dokumentace všech výše uvedených specifík žáků je *Individuální vzdělávací plán (IVP)*. Je vypracovaný pro celoroční práci se žákem ve spolupráci pedagoga určeného pro

práci se žákem se speciálními vzdělávacími potřebami, speciálního pedagoga, psychologa (posouzení PPP), třídního učitele, ředitele školy, se souhlasem zákonného zástupce, příp. sociálního pracovníka, doplněný zápisem o vyšetření z PPP. IVP je také průběžně konzultován se zákonným zástupcem s cílem sjednotit vzdělávací postupy ve škole a při domácí přípravě. Informace od zákonného zástupce jsou také potřebnou zpětnou vazbou pro určeného pedagoga.

4.4. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaní žáci jsou žáci dosahující výkonu nad rámec běžného průměru populace; žák disponuje jedním i více druhy nadání.

Je nutno vyhledávat tyto žáky i mezi žáky s vývojovou poruchou učení nebo chování, s tělesným handicapem, z odlišného kulturního a znevýhodňujícího sociálního prostředí (největší pomoc přichází od psychologů z PPP).

4.4.1. Specifika mimořádně nadaných žáků

- a) žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- b) problematický přístup k pravidlům školní práce
- c) tendence vytváření vlastních pravidel
- d) sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní
- e) vlastní pracovní tempo
- f) vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu
- g) malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- h) rychlá orientace v učebních postupech
- i) záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi v oboru, přeceňování svých schopností u žáků s pohybovým nadáním
- j) kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- k) vhléd do vlastního učení
- l) zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte
- m) potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí

Pro tyto žáky vytváříme pozitivní klima, je nutné dostatečné vnímání okolí ke specifikům žáka.

4.4.2. Možné pedagogicko-organizační úpravy:

- a) individuální vzdělávací plány
- b) doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- c) zadávání specifických úkolů
- d) zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- e) vnitřní diferenciací žáků v některých předmětech
- f) občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností na straně žáka
- g) účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky

Rozsah a obsah vzdělávacích opatření stanovuje Individuální vzdělávací plán, jakožto závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka.

- a) odráží specifika daného žáka v oblasti kognitivní, afektivní, motorické a sociální
- b) průběžně je upravován v souladu s jeho vzdělávacími potřebami
- c) zohledňuje závěry psychologické diagnostiky
- d) následná poradenská péče o žáka je koordinována a zajišťována pedagogickými pracovníky školy
- e) jeho součástí je harmonogram i následné zhodnocení plánovaných opatření
- f) realizátory procesu vzdělávání IVP je učitel, koordinátor tvorby ŠVP a učitelé, kteří plán vytvářejí
- g) odpovědnost za kvalitu IVP má ředitel školy

Využívají se zejména postupy:

- a) Obohacování učiva
 - *Cíl – učivo prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace*
 - *Je nutno vzít v úvahu přiměřenost věku žáka.*
 - *Respektuje 3 základní roviny:*
 - *rozšiřování učiva*
 - *prohlubování učiva*
 - *obohacování učiva*
 - *Je důležitá pestrost jeho didaktického zpracování, výukových metod, využívání komplexních metod, práce s texty, s médii. Přístup k informacím též zprostředkují školní knihovna, multimediální technika, možnost návštěvy exkurzí, přehlídek, soutěží.*
- b) Akcelerace učiva
 - *Základními variantami jsou:*
 - *předčasný vstup do vzdělávacího procesu daného stupně vzdělávání*
 - *urychlení procesu vzdělávání nadaného žáka*
 - *Současně je umožněn návrat do původní třídy, pokud se přestup ukáže jako nevhodný.*

4.4.3. Vedení dokumentace

Záznam provádí odpovědný pedagogický pracovník školy, obvykle třídní učitel ve spolupráci se speciálním pedagogem, učitelem koordinátorem tvorby ŠVP, výchovným poradcem, učitelem příslušného předmětu.

4.4.4. Zjišťování mimořádného nadání

Identifikaci nadaných dětí provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci s rodinou. Kontrolní vyšetření provádí školské poradenské zařízení jedenkrát v průběhu školního roku. Při akceleraci žáka se doporučuje vynechání maximálně 2 studijních ročníků v průběhu studia.

4.5. Začlenění průřezových témat

4.5.1. Tematické okruhy průřezového tématu osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz

řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

	Osobnostní a sociální výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSV 1	Rozvoj schopnosti poznání	ČJ, M, AJ,Pč,Vv, Hv	AJ,Vv,M, Čj, Pč	AJ,PRV,Vv, ČJ, Pč	AJ, M, Vl,Vv, Pč	AJ, Vl, M, Č,Pč,Vv, Hv
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí	Hv		AJ, ČJ	AJ	AJ, Př, M,Č,
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace	AJ,Pč	AJ,PRV,Čj, Pč	AJ,PRV, ČJ, Pč	AJ, Pč	AJ, Př, M, Č, Pč
OSV 4	Psychohygiena	Pč, Hv	PRV,M, Hv, Pč	PRV, ČJ, Pč	Pč	Př, Pč
OSV 5	Kreativita	Pč,Vv, Hv	Vv,Čj, Pč	Vv, ČJ, Pč	Vv, Pč	M, Pč,Vv
OSV 6	Poznávání lidí	Vv, Hv	M,Vv	Vv	Vv	M,Vv
OSV 7	Mezilidské vztahy	PRV,Vv	PRV,Vv	PRV,Vv	Vv	Př, Č,Vv
OSV 8	Komunikace	Hv	PRV,Čj	AJ,PRV, ČJ, Hv	AJ,Hv	AJ, I, Č, Hv, Pč
OSV 9	Kooperace a kompetice			ČJ		Čj
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		Čj	PRV, ČJ		Vl, M, Čj
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika		PRV			Vl, M

	Osobnostní a sociální výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSV 1	Rozvoj schopnosti poznání	M, Vv, Č, Inf, AJ, F, SP, Z, OV, Př, NJ	M, Č, Hv, Vv, Inf, SP, F, AJ, Př, Rv	M, Č, Vv, Inf, Hv, AJ, F, NJ, OV, Př, Ch	Hv, M, Č, Vv, Inf, SP, AJ, Př, Ch
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí	Vv, M, AJ, NJ, Rv	Hv, Vv, OV	Hv, OV	
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace	Č, AJ, SP, Rv	M, Č, OV, SP, Rv	Vv, M, AJ, Č, OV	Vv, AJ, Č, NJ, M. F. SP
OSV 4	Psychohygiena	OV	M, OV, Rv	Rv	M, SP
OSV 5	Kreativita	Vv, Č, Inf, TV, D	Hv, Č, Inf, tv, Vv	Vv, Č, Hv, M, Inf, TV, NJ	Hv, Vv, Č, M, Inf, TV, Z
OSV 6	Poznávání lidí	OV, NJ, Rv	Hv, Č, OV	Hv,	Hv, Č, SP
OSV 7	Mezilidské vztahy	D, OV, NJ, Rv	Hv, OV, NJ, Rv	NJ, Rv	D, OV, NJ, SP
OSV 8	Komunikace	Vv, Č, Inf, TV, NJ, AJ, OV, Rv	Č, TV, Hv, Vv, AJ, OV, NJ	Č, Vv, TV, Hv, AJ, OV, NJ, Rv	Hv, Vv, Č, TV, AJ, NJ
OSV 9	Kooperace a kompetice	Vv, Č, TV, Z, OV, Př, F, SP	Hv, Vv, Č, TV, SP, Rv	Vv, Č, Hv, F, TV, Př, Ch	Hv, Vv, Č, TV, F, SP
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, Č, OV, Rv	M, Č, F	M, Č, F, Rv	Č, M
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika	Vv, Inf, Z, OV	OV, Vv	Hv, Vv, Č, Př, Rv	Hv, Vv, Č

4.5.2. Tematické okruhy průřezového tématu výchova demokratického občana

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

	Výchova demokratického občana	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
VDO 1	Občanská společnost a škola			PRV		
VDO 2	Občan, občanská společnost a stát			PRV		Vl
VDO 3	Formy participace občanů v politickém životě				Vl	Vl
VDO 4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					Vl

	Výchova demokratického občana	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
VDO 1	Občanská společnost a škola	OV	OV,NJ		OV
VDO 2	Občan, občanská společnost a stát	Vv,TV,D,Z,OV	Hv,Vv,TV,D,Z,OV	Hv,Vv,TV,D,Z, Č	Hv,Vv,TV,D,OV, Č
VDO 3	Formy participace občanů v politickém životě	OV	OV		OV
VDO 4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D,Z	OV		D,OV

4.5.3. Tematické okruhy průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
VMEGS 1	Evropa a svět nás zajímá	AJ	AJ,PRV,Čj	AJ,PRV, Pč	AJ, Čj, Hv, Pč	AJ, V1, I, Čj, Hv, Pč
VMEGS 2	Objevujeme Evropu a svět			Pč	Pč	M, Pč
VMEGS 3	Jsme Evropané			PRV		V1

	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
VMEGS 1	Evropa a svět nás zajímá	Č,TV, AJ, OV,NJ,Rv	Hv,Č,TV,D,Z,NJ	Hv,TV,D,Z	Hv,M,TV,D, AJ
VMEGS 2	Objevujeme Evropu a svět	TV,D,Z,OV,Rv	Z,OV	OV,NJ	OV
VMEGS 3	Jsme Evropané	Vv	Hv,Vv, Z	Hv,Vv, Č	Hv,Vv, Č, Z,OV

4.5.4. Tematické okruhy průřezového tématu multikulturní výchova

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- **Kulturní difference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

	Multikulturní výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
MkV 1	Kulturní difference				AJ	AJ, Př, V1, Pč
MkV 2	Lidské vztahy	PRV	PRV		AJ	AJ, V1, Čj
MkV 3	Etnický původ			Hv	V1	
MkV 4	Multikulturalita			AJ		V1, I
MkV 5	Princip sociálního smíru a solidarity					V1, I

	Multikulturní výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
MkV 1	Kulturní difference	Vv, OV	Hv,Vv, AJ,OV,NJ	Hv,Vv, D, AJ,Z	Hv,Vv, OV
MkV 2	Lidské vztahy	Vv, TV,OV	Hv,Vv, TV,OV,NJ	Hv,Vv, TV, Č	Hv,Vv, TV
MkV 3	Etnický původ	Z,OV		D,Z	D,OV
MkV 4	Multikulturalita	Č,TV,D,NJ	Č,TV,D, AJ	Č, TV, AJ,Z,NJ	Č, TV, AJ,NJ
MkV 5	Princip sociálního smíru a solidarity	Z,OV			OV

4.5.5. Tematické okruhy průřezového tématu enviromentální výchova

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé);

náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

	Enviromentální výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
EV 1	Ekosystémy	Vv	PRV,Vv	Vv	Vl, Př,Vv	Př,Vv
EV 2	Základní podmínky života			PRV	Př	Př
EV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PRV, Pč,Vv	PRV,Vv,Pč	PRV,Vv, Pč	Vl,Vv, Pč	Př, Vl, Pč,Vv
EV 4	Vztah člověka k prostředí	Pč,Vv	PRV,Vv, Pč	PRV,Vv, Pč	Vl,Vv, Pč	Př, Pč,Vv

	Enviromentální výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
EV 1	Ekosystémy	Vv, Z,Př	Vv, Př	Vv,	Vv, Př
EV 2	Základní podmínky života	Z,Př,SP	M,Př,SP	M,Ch, F,SP	M,OV,Př,Ch, F,SP
EV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Vv, TV,D,Z,OV,SP	Vv, TV,Př, F,SP	Vv, M,TV,D,Z, SP	Tv,Z,OV,Př,SP,Ch,NJ, Vv, M
EV 4	Vztah člověka k prostředí	Vv, D,OV,SP	Vv, D,OV,SP,Rv	Vv, OV,Př,SP	Vv,OV,Př,Ch,NJ, F,SP

4.5.6. Tematické okruhy průřezového tématu mediální výchova

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

- **tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně)

vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

- **práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

	Mediální výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
MV 1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					VI, I, Čj
MV 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					
MV 3	Stavba mediálních sdělení					
MV 4	Vnímání autora mediálních sdělení					
MV 5	Fungování a vliv médií ve společnosti					Čj
MV 6	Tvorba mediálního sdělení				Čj	Čj
MV 7	Práce v realizačním týmu	AJ	AJ		Čj	Př, VI

	Mediální výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
MV 1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Vv, Č, Inf, AJ, Z, Ov	Inf	Inf, AJ	Č, Inf, Z, SP
MV 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Č, Ov	OV		Č
MV 3	Stavba mediálních sdělení	Vv	Vv	Vv	Vv, Č
MV 4	Vnímání autora mediálních sdělení				Č
MV 5	Fungování a vliv médií ve společnosti	Vv, Č, Ov	Vv, Inf, OV	Vv, OV, Rv	Vv, Č
MV 6	Tvorba mediálního sdělení	Vv, Inf, Č	Hv, Vv, Inf, Č	Hv, Vv, Inf, Č	Hv, Vv, Inf, Č
MV 7	Práce v realizačním týmu	Vv, Inf	Hv, Vv, AJ	Hv, Vv, Inf, TV, AJ, NJ	Hv, Vv, Inf, TV, AJ, NJ

5. Učební plán

5.1. Tabulace učebního plánu

5.1.1. 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura (35)	Český jazyk	8+1	8+1	7+2	6+2	6+1	42	7
	Cizí jazyk (9)	Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3	3	11	2
Matematika a její aplikace (20)	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	24	4
Informační a komunikační technologie (1)	Informační a komunikační technologie	Informatika					1	1	0
Člověk a jeho svět (12)	Člověk a jeho svět	Prvouka	1	2	2			13 (5+4+4)	0
		Přírodověda				2	2		0
		Vlastivěda				2	1+1		1
Umění a kultura (12)	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12 (5+7)	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		0
Člověk a svět práce (5)	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Člověk a zdraví (10)	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Celková povinná časová dotace			20	22	24	26	26	118	
z toho disponibilní časová dotace			2	3	3	3	3		14

5.1.2. 2. stupeň – humanitní třída

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Celkem	Z toho DČD
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura (15)	4	4	3+1	4+1	17	2
	Cizí jazyk (12)	3	3	3	3	12	0
Matematika a její aplikace (15)		4+1	4	4	3+1	17	2
Informační a komunikační technologie (1)		1	0+1	0+1	0+1	4	3
Člověk a společnost (11)	Dějepis	2	2	2	2	8	0
	Výchova k občanství	0+1	1	1	1	4	1
Člověk a příroda (21)	Fyzika	1+1	1+1	2	2	8	2
	Chemie	-	-	1+1	2	4	1

	Přírodopis	2	1+1	1+1	2	8	2
	Zeměpis	2	1+1	2	1+1	8	2
Umění a kultura (10)	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
Člověk a zdraví (10)	Rodinná výchova (Výchova ke zdraví)	0	1	1	0	2	0
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	-
Člověk a svět práce (3)		0+1	1	1	1	4	1
Volitelné předměty	2. cizí jazyk (Nj, Fj, Rj, Aj)	2	2	2	2	8	8
	Základy řemeslné výroby	2	2	2	2		
Disponibilní časová dotace (24)		6	6	6	6		24
Celková povinná časová dotace		30	30	31	31	122	24

5.1.3. 2. stupeň – třída se zaměřením na matematiku a přírodovědné předměty

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Celkem	Z toho DČD
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura (15)	3+1	4	4	4	16	1
	Cizí jazyk (12)	3	3	3	3	12	0
Matematika a její aplikace (15)		4+2	4+2	4+2	3+3	24	9
Informační a komunikační technologie (1)		1	0+1	0+1	0+1	4	3
Člověk a společnost (11)	Dějepis	2	2	2	2	8	0
	Výchova k občanství	0	1	1	1	3	0
Člověk a příroda (21)	Fyzika	1+1	1+1	2	2	8	2
	Chemie	-	-	1+1	2	4	1
	Přírodopis	2	2	1	1	6	0
	Zeměpis	2	1	1	2	6	0
Umění a kultura (10)	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
Člověk a zdraví (10)	Rodinná výchova (Výchova ke zdraví)	0	1	1	0	2	0
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0
Člověk a svět práce (3)		1	0	1	1	3	0
Volitelné předměty	2. cizí jazyk (Nj, Fj, Rj, Aj)	2	2	2	2	8	8
	Základy řemeslné výroby	2	2	2	2		
Disponibilní časová dotace (24)		6	6	6	6		24
Celková povinná časová dotace		30	30	31	31	122	24

5.1.4. 2. stupeň – třída se zaměřením na tělesnou výchovu

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Celkem	Z toho DČD
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura (15)	3+1	4	4	4	16	1
	Cizí jazyk (12)	3	3	3	3	12	0
Matematika a její aplikace (15)		4	4	4	3+1	16	1
Informační a komunikační technologie (1)		1	0+1	0+1	0+1	4	3
Člověk a společnost (11)	Dějepis	2	2	2	2	8	0
	Výchova k občanství	0	1	1	1	3	0
Člověk a příroda (21)	Fyzika	1	2	1	2	6	0
	Chemie	-	-	1+1	2	4	1
	Přírodopis	2	1	2	1	6	0
	Zeměpis	2	2	1	1	6	0
Umění a kultura (10)	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
Člověk a zdraví (10)	Rodinná výchova (Výchova ke zdraví)	0	0	1	1	2	0
	Tělesná výchova	2+3	2+3	2+2	2+2	18	10
Člověk a svět práce (3)		1	0	1	1	3	0
Volitelné předměty	2. cizí jazyk (Nj, Fj, Rj, Aj)	2	2	2	2	8	8
	Základy řemeslné výroby	2	2	2	2		
Disponibilní časová dotace (24)		6	6	6	6		24
Celková povinná časová dotace		30	30	31	31	122	24

5.2. Poznámky k učebnímu plánu

Rámcový učební plán (RUP) pro základní vzdělávání **závazně** stanovuje:

- začlenění vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů do základního vzdělávání na 1. stupni (v 1. – 5. ročníku) a na 2. stupni (v 6. – 9. ročníku)
- minimální časovou dotaci pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) na daném stupni základního vzdělávání
- povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky na daném stupni průřezová témata
- disponibilní časovou dotaci
- celkovou povinnou časovou dotaci pro 1. a 2. stupeň základního vzdělávání
- poznámky ke vzdělávacím oblastem (vzdělávacím oborům) v RUP

Celková povinná časová dotace je v RUP stanovena pro 1. stupeň základního vzdělávání na **118 hodin**, pro 2. stupeň základního vzdělávání na **122 hodin**. Celková povinná časová dotace

uvedená v RUP představuje maximální povinnou týdenní časovou dotaci na daném stupni základního vzdělávání.

Při konstrukci učebního plánu v ŠVP a realizaci výuky musí být dodrženy dvě podmínky:

- musí být dodržena celková povinná časová dotace na daném stupni základního vzdělávání (118, resp. 122 hodin)
- nesmí být překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání školským zákonem (1. a 2. ročník 22 hodin, 3. – 5. ročník 26 hodin, 6. a 7. ročník a odpovídající ročníky víceletých středních škol 30 hodin, 8. a 9. ročníky a odpovídající ročníky víceletých středních škol 32 hodin).
- současně se stanovuje minimální týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání takto: 1. a 2. ročník 18 hodin, 3. – 5. ročník 22 hodin, 6. a 7. ročník a odpovídající ročníky víceletých středních škol 28 hodin, 8. a 9. ročníky a odpovídající ročníky víceletých středních škol 30 hodin.

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.

Minimální časová dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) je závazná. Číslo udává, kolik hodin týdně musí škola minimálně věnovat dané vzdělávací oblasti (vzdělávacím oborům) na příslušném stupni základního vzdělávání.

Disponibilní časová dotace je vymezena pro 1. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 14 hodin a pro 2. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 24 hodin. (Využití disponibilní časové dotace viz. dále v kapitole 7.2.) Škola využívá disponibilní časovou dotaci k realizaci takových vzdělávacích obsahů, které podporují specifická nadání a zájmy žáků a pozitivně motivují žáky k učení. V případě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je možné využít disponibilní časovou dotaci k zařazení předmětů speciální pedagogické péče.

Na základě RUP vytvářejí školy učební plán, při jehož tvorbě respektují vymezení RUP a zásady pro zpracování školního vzdělávacího programu formulované v kapitole 11 tohoto dokumentu.

5.3. Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání
- psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina
- vzdělávání v jiném mateřském jazyce než českém se realizuje podle zvláštních ustanovení
- vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně do 3.- 9. ročníku; s výukou Cizího jazyka je možné začít při zájmu žáků a souhlasu jejich rodičů i v nižších ročnících; přednostně musí být žákům nabídnuta výuka anglického jazyka; pokud žák (jeho zákonný zástupce) zvolí jiný cizí jazyk než anglický, musí škola prokazatelně upozornit zákonné zástupce žáka na skutečnost, že ve vzdělávacím systému nemusí být zajištěna návaznost ve vzdělávání zvoleného cizího jazyka při přechodu žáka na jinou základní nebo střední školu

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Další cizí jazyk* je do školního roku 2011/2012 zařazen jako volitelný; škola má povinnost jej nabídnout všem žákům nejpozději od 8. ročníku; pro *Další cizí jazyk* je vymezena disponibilní časová dotace v rozsahu minimálně 6 hodin; pokud si žák nezvolí *Další cizí jazyk*, volí z nabídky jiné vzdělávací obsahy, které lépe odpovídají jeho zájmům
- *Další cizí jazyk* může být německý, francouzský, španělský, italský, ruský, slovenský, polský, případně jiný jazyk; anglický jazyk jako *Další cizí jazyk* musí škola nabídnout žákům, kteří nezvolili anglický jazyk jako *Cizí jazyk*

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Matematika* a její aplikace je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Informační a komunikační technologie

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Informační a komunikační technologie* je realizován na 1. i 2. stupni základního vzdělávání

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Člověk a jeho svět* je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání

Člověk a společnost

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících 2. stupně základního vzdělávání

Člověk a příroda

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících 2. stupně základního vzdělávání

Umění a kultura

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví* je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání; vzdělávací obsah *Výchovy ke zdraví* na 1. stupni je zařazen do vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání; časová dotace pro *Tělesnou výchovu* nesmí ze zdravotních a hygienických důvodů klesnout pod 2 hodiny týdně
- součástí vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* je tematický okruh *Zdravotní tělesná výchova*, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách *Tělesné výchovy* pro všechny žáky nebo jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení; školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu vycházejícího z tematického okruhu *Zdravotní tělesná výchova*.

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Člověk a svět práce* je realizován na 1. i 2. stupni základního vzdělávání
- na 1. stupni je vzdělávací obsah realizován ve všech ročnících, všechny 4 tematické okruhy jsou pro školu povinné; na 2. stupni je povinný tematický okruh *Svět práce* a z ostatních sedmi tematických okruhů vybírá škola nejméně jeden tematický okruh, které je nutné realizovat v plném rozsahu
- tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej řadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Průřezová témata

- průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání
- všechna průřezová témata musí být zařazena na 1. i 2. stupni, ale nemusí být obsažena v každém ročníku (začlenění průřezových témat v šestiletých a osmiletých gymnáziích – viz. poznámka 10 na s. 82)
- průřezová témata je možné zařadit do ŠVP jako integrativní součást realizovaných vzdělávacích obsahů; způsob realizace průřezových témat a stanovení časové dotace v jednotlivých ročnících je v kompetenci školy

Disponibilní časová dotace

- využití disponibilní časové dotace je plně v kompetenci a odpovědnosti ředitele školy
- využití celé disponibilní časové dotace v učebním plánu ŠVP je závazné

Disponibilní časová dotace je určena:

- k realizaci volitelných vzdělávacích obsahů, které musí vycházet z cílů základního vzdělávání a rozvíjet klíčové kompetence žáků;
- k realizaci vzdělávacího obsahu oboru *Další cizí jazyk* v rozsahu minimálně 6 hodin (nejpozději od 8. ročníku) nebo k realizaci jiných volitelných obsahů ve stejné časové dotaci
- k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace
- k vytváření časové dotace pro realizaci dalších povinných vzdělávacích obsahů dotvářejících zaměření školy
- k nabídce dalších volitelných vzdělávacích obsahů
- k realizaci průřezových témat
- k realizaci doplňujících vzdělávacích oborů
- k posílení časové dotace TV ve dvou po sobě následujících ročnících 1. stupně, kde probíhá povinná výuka plavání
- k realizaci vzdělávacích obsahů podporujících vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

6. Učební osnovy

6.1. Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace má rozhodující postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vzdělávání vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Německý jazyk a další cizí jazyk – Anglický jazyk, Německý jazyk, Francouzský jazyk, Ruský jazyk.

6.1.1. Vyučovací předmět – ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

1. a 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené a písemné podobě umožňuje správně vnímat různá sdělení naučit se souvisle vyjadřovat a kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích. Dovednosti jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojení poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter a je rozdělen do tří složek, jejichž vzdělávací obsah se ve výuce vzájemně prolíná.

- **Komunikační a slohová výchova**
 - naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, naučí žáka analyzovat text a posoudit jeho obsah.
- **Jazyková výchova**
 - předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka.
- **Literární výchova**
 - žák v ní poznává základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich znaky a formulovat vlastní názor na literární dílo. Poznatky a prožitky z literárního díla ovlivňují jeho postoje a životní hodnotové orientace.

Výuka předmětu probíhá převážně ve třídách, kde jsou voleny různé formy a metody práce. Nezbytnou součástí jsou besedy se spisovateli, návštěva knihoven a divadelních představení.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- vedeme žáky k správnému osvojení techniky čtení a psaní
- směřujeme je k osvojení základů českého pravopisu
- učíme je vyhledávat, třídit a využívat informace v praktickém životě

2. Kompetence k řešení problému:

- v problémových situacích napomáháme hledat různá řešení
- směřujeme je ke správnému vyjádření myšlenky

- učíme je využívat slovní zásoby a poznávat bohatost českého jazyka
- 3. Kompetence komunikativní:**
 - učíme je vystupovat před lidmi
 - přispíváme k vhodné interpretaci různých typů textů a záznamů
 - naučíme je naslouchat názoru druhých lidí a porozumět jim
- 4. Kompetence sociální a personální:**
 - vedeme je k aktivnímu zapojení do diskuse
 - stanovíme pravidla skupinové práce
 - vytváříme společně s žáky příjemnou pracovní atmosféru ve skupině
 - podporujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- 5. Kompetence občanské:**
 - utváříme zájem o hodnotné kulturní, literární a historické památky
 - aktivně zapojujeme žáky do kulturního dění
 - napomáháme k odpovědnému chování a rozhodování v různých situacích
- 6. Kompetence pracovní:**
 - vedeme žáky k využívání osvojených poznatků a dovedností v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na další život
 - nabádáme k dodržování základních bezpečnostních a hygienických pravidel
 - zapojujeme žáky do aktivit ve škole i mimo ni
 - učíme je názorně pracovat s různými pomůckami

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu český jazyk
--

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV1 - rozvoj schopnosti poznání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium)
 - OSV3 - seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení, stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení)
 - OSV4 – psychohygiena (hledání pomoci při obtížích, dovednost pro pozitivní naladění a dobrý vztah k sobě samému)
 - OSV5 - kreativita (rozvoj základních rysů kreativity: pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, tvořivost v mezilidských vztazích)
- Sociální rozvoj
 - OSV7 – mezilidské vztahy (dobré vztahy ve třídě)
 - OSV8 – komunikace (cvičení pozorování a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích, dialog, rozpoznání pravdy a lži v komunikaci)
- Morální rozvoj
 - OSV10 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů k danému předmětu)

MkV - Multikulturní výchova

- MkV2 - lidské vztahy (vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se na spolupráci)

MV - Mediální výchova

- MV1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením)
- MV4 – vnímání autora mediálních sdělení (identifikace názorů a postojů autora sdělení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměrů sdělení)
- MV5 - fungování a vliv médií ve společnosti (role médií v každodenním životě, vliv médií na postoje a chování, vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)

Učební plán předmětu český jazyk a literatura v souladu s učebním plánem školy				
1. období			2. období	
Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
9 hodin	9 hodin	9 hodin	8 hodin	7 hodin
Celkem				
42 hodin				

3. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Český jazyk a literatura má na 2. stupni časovou dotaci 4 hodiny týdně. Předmět je formálně členěn do tří složek: Jazyková výchova (2 hodiny), Slohová a komunikační výchova (1 hodina) a Literární výchovu (1 hodina). Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, zařazují se krátkodobé projekty, skupinová práce a práce ve dvojicích. Při výuce se klade důraz předně na rozvoj komunikačních schopností, tvůrčí činnost, spolupráci a umění učit se. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni číst s porozuměním, dále aby pracovali se získanými informacemi, vnímali literární umělecká díla a používali jazyk v podobě mluvené i psané. Jako stěžejní metody jsou voleny ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, jejich vlastní aktivitu a tvořivost, třídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů. V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti vede žáka k chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj českého národa, k rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku, k vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku a v neposlední řadě k získávání a předávání informací.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- **Učitel:**

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací, užívání správné terminologie, klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků a jejich znalostech
- vede žáky k užívání výpočetní techniky a sekundární literatury
- navrhuje vhodné způsoby práce vedoucí k osvojení poznatků
- vede žáky ke správnému hodnocení sebe sama
- ukazuje žákům souvislost s jinými obory (dějepis, výtvarná a hudební výchova, občanská výchova)

- **Žák:**

- v různých zdrojích vyhledává a třídí informace
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy
- využívá výpočetní techniku a sekundární literaturu
- hledá nejvhodnější způsob k osvojení poznatků
- sebekriticky hodnotí své výsledky a hledá cestu k nápravě
- uvědomuje si smysl a význam mateřského jazyka, jeho jazykových a stylových útvarů a vrstev, jejich specifických a odlišností ve srovnání s cizími jazyky
- osvojí si dovednost užívat vhodné jazykové prostředky, zdokonalí se ve schopnosti kultivovaně se vyjadřovat psanou i mluvenou formou

2. Kompetence k řešení problémů:

- **Učitel:**

- připravuje vyučování tak, aby žák hledal různá řešení, aby řešil netradiční problémové úlohy
- umožňuje žákům volbu různých postupů při řešení úkolů
- oceňuje vynalézavost a originalitu řešení
- vede žáky k ověřování správnosti závěrů

- **Žák:**

- aktivně se zapojuje do všech soutěží, zdokonaluje své rozhodovací schopnosti při řešení problémových úloh
- vyhledává informace a postupy vhodné k řešení úkolů, zvládá orientaci v základních jazykových příručkách
- snaží se o originální řešení problému
- neukvapuje se v závěrech
- žák se zdokonaluje v schopnosti vyjádřit svůj názor a obhájit své řešení; v případě chybného řešení se učí popsat důvody svého rozhodnutí a sám odhaluje logickou chybu, která jej k chybě vedla
- žák se zdokonaluje v schopnosti rozumět čtenému textu a ústnímu sdělení, nacházet logické souvislosti příběhu a volit správné jazykové prostředky pro vlastní interpretaci textu
- žák se učí spolupráci v činnostech, učí se pracovat ve skupině

3. Kompetence komunikativní:

- **Učitel:**

- klade důraz na adekvátní verbální i neverbální komunikaci – se spolužákem, s dospělým ve škole i mimo školu
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují ve skupinách
- vede žáky k tomu, aby tolerovali názory druhých

- zapojuje žáky do diskuse
- **Žák:**
 - formuluje své myšlenky v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje ve formě ústní i písemné
 - spolupracuje s ostatními ve skupině a uvědomuje si odpovědnost za společnou práci
 - naslouchá argumentům svých spolužáků a vhodně na ně reaguje
 - zapojuje se do diskuse
 - žák dostává prostor pro samostatné řešení problémů a jejich ústní i písemnou obhajobu

4. Kompetence sociální a personální:

- **Učitel:**
 - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování vůči sobě i spolužákům
 - dodává žákům sebedůvěru a nesráží jejich aktivitu
 - stanoví pravidla týmové práce tak, aby se utvářela příjemná pracovní atmosféra
 - orientuje se na skupinovou práci, na spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení
- **Žák:**
 - uvědomuje si, že svým plným nasazením pozitivně ovlivňuje kvalitu práce ve skupině
 - ovládá svoje chování tak, aby získal pocit sebeuspokojení
 - svým vystupováním a chováním vůči ostatním pomáhá vytvářet příjemnou pracovní atmosféru ve skupině
 - pomalejší členy skupiny nezesměšňuje, ale snaží se jim pomoci
 - prokáže schopnost střídat role ve skupině
 - prezentuje řešený projekt, svou dovednost

5. Kompetence občanské:

- **Učitel:**
 - učitel i žák respektují práva a dodržují povinnosti při dodržování školního řádu
 - učitel i žák respektují individuální rozdíly, kulturní a náboženské odlišnosti žáků ve třídě
 - učitel dbá na to, aby si žáci práci ve skupině rozdělili
 - motivuje žáky k respektování názorů, které se liší od jejich vlastních
 - vede žáky k tomu, aby odmítali násilí a hrubé zacházení, aby cítili povinnost postavit se za slabšího
 - vede žáky k zájmu o kulturní, historické a literární památky
 - snaží se žáky zapojit do kulturního dění v regionu
- **Žák:**
 - uvědomuje si svá práva a povinnosti ve škole, jedná zodpovědně a uvědoměle
 - nenechává ve skupině ostatní pracovat za sebe
 - učí se respektovat odlišné názory
 - v případě potřeby poskytne pomoc slabšímu nebo o ni sám požádá
 - neničí historické památky, naopak oceňuje kulturní, literární a historické dědictví
 - zapojuje se do kulturního dění

6. Kompetence pracovní:

- **Učitel:**
 - motivuje žáky k aktivnímu zapojení do předmětu
 - vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
 - vede žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci s výpočetní technikou

- předkládá žákům co nejvíce názorných vyučovacích pomůcek
- **Žák:**
 - dodržuje hygienu práce
 - dodržuje bezpečnostní pravidla při práci s výpočetní technikou
 - učí se pracovat s názornými vyučovacími pomůckami
 - aktivně se zapojuje v poznávacích exkurzích, zájmových aktivitách ve škole i mimo ni
 - žák si uvědomuje význam dobrých jazykových znalostí a schopností pro život (schopnost správně užívat jazyk v psané i mluvené podobě)
 - žák chápe vztah mateřštiny a cizích jazyků - to vše jako základní předpoklad pro praktické životní osobní i pracovní uplatnění

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu český jazyk**OSV - Osobnostní a sociální výchova**

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV1 - rozvoj schopnosti poznání
 - OSV2 - sebepoznání a sebepojetí
 - OSV3 - seberegulace a sebeorganizace
 - OSV5 - kreativita
- Sociální rozvoj
 - OSV6 - poznávání lidí komunikace
 - OSV8 - komunikace
 - OSV9 - kooperace a kompetice
- Morální rozvoj
 - OSV10 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - OSV11 - hodnoty, postoje, praktická etika

VDO - Výchova demokratického občana

- VDO2 - občan, občanská společnost a stát

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS1 - Evropa a svět nás zajímá
- VMEGS3 - Jsme Evropané

MkV - Multikulturní výchova

- MkV2 - lidské vztahy
- MkV4 - multikulturalita

MV - Mediální výchova

- MV1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- MV2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- MV5 - fungování a vliv médií ve společnosti
- MV6 - tvorba mediálního sdělení

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání žáka**Jazyková výchova**

1. Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.
2. Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvl. ve frazémech.
3. Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.

4. Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci.
5. Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.
6. Rozlišuje gramatické vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí
7. V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.
8. Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.

Komunikační a slohová výchova

9. Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.
10. Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.
11. Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.
12. Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.
13. Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.
14. V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.
15. Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.
16. Využívá zásady studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.
17. Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.
18. Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.

Literární výchova

19. Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.
20. Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora.
21. Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.
22. Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.
23. Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.
24. Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.
25. Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.
26. Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.
27. Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.

Ročník			
6.	7.	8.	9.
4 hodiny	4 hodiny	4 hodiny	4 (5*) hodiny
Celkem			
16 (17*) hodin, *humanitní			

Cizí jazyk – ANGLICKÝ JAZYK, NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu

Výuka je zaměřena na zvládnutí běžných pravidel ústní i písemné komunikace v angličtině, rozvíjení pozitivního vztahu k tomuto jazyku i na poznání odlišností ve způsobu života a kulturních tradic anglicky mluvících zemí. Vyučovací předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně, je založen na modelu britské angličtiny. Výuka probíhá v diferencovaných skupinách podle talentu a nadání a směřuje ke schopnosti dorozumět se v běžných situacích a hovořit o jednoduchých tématech, rozumět čtenému textu i poslechovým cvičením. Důraz je také kladen na poznávání reálií a možnost zúčastnit se poznávacích zájezdů do Velké Británie. U žáků se SPU je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se. V hodinách jsou využívány moderní multimediální pomůcky - počítače, interaktivní tabule a dataprojektory. Výuka probíhá v těsné návaznosti na český jazyk, zeměpis, dějepis, informatiku, hudební a výtvarnou výchovu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svěbytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření;
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším
- druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

2. Kompetence k učení:

- Je rozvíjena tím, že učitel žákům nabízí řadu metod aktivního učení. Používá práci s textem, hledání ve slovníku, poslech autentického textu, moderní konverzační metody,

různé metody učení slovní zásobě, práci ve skupinách i dvojicích, zpracování projektů na různá témata, motivační hry, písňe a další.

3. Kompetence k řešení problémů:

- Je rozvíjena tím, že učitel žáky vede k porovnávání a odvozování problémů hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií České republiky a anglicky mluvících zemí, k aplikaci jazykových pravidel pro vyvozování gramatických jevů. Předkládá žákům dostatek informačních zdrojů při práci s internetem, časopisy, slovníky, mapou i autentickými materiály. Vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti - plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

4. Kompetence komunikativní:

- Je rozvíjena tím, že učitel žákům nabízí a vytváří dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, skupinách, rozhovory v rolích, modelových situacích, prezentací výstupů projektů, k četbě a poslechu. Rozvíjí u žáka schopnost vyjadřovat myšlenky a názory v logickém sledu využíváním aktivit souvisejících s praktickým životem.

5. Kompetence sociální a personální:

- Učitel při výuce pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s reáliemi, kulturními tradicemi ostatních zemí EU besedami a setkáními s rodilým mluvčím, účastí na poznávacích zájezdech, na projektech. Pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností tím, že vede žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusí o jednotlivých krocích svého pokroku. Rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

6. Kompetence občanská:

- Učitel žákům poskytuje dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zem a odstranění jazykových bariér při tématické výuce, kontaktech s cizinci, zpracování autentických materiálů o městě, republice, škole, rodině i svém osobním životě, při besedách s anglicky mluvícími osobami, při cestování do zahraničí. Vede k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.

7. Kompetence pracovní:

- Učitel vede žáky k propojení jednotlivých jazykových znalostí a pracovních dovedností k praktickému ovládnutí jazyka tím, že zpracovává projekty, pracovní listy, referáty a výstupy z projektů. Pomáhá žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je s osvojenými vědomostmi a dovednostmi ve vlastní životní a profesní orientaci.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu anglický jazyk

OSV - Osobnostní a sociální výchova

MkV - Mezilidské a kulturní vztahy

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MV - Mediální výchova

Očekávané výstupy předmětu AJ na konci 3. období základního vzdělávání

Receptivní řečové dovednosti

1. čte nahlas plynule plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu
2. rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky
3. rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci

4. odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu
5. používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku

Produktivní řečové dovednosti

6. sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy
7. písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty
8. stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace
9. vyžádá jednoduchou informaci

Interaktivní řečové dovednosti

10. jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích

1. a 2. období

Učební plán předmětu cizí jazyk v souladu s učebním plánem školy				
1. období			2. období	
Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
1 hodina	1 hodina	3 hodiny	3 hodiny	3 hodiny
Celkem				
11 hodin				

3. období

Učební plán předmětu cizí jazyk v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
3 hodiny	3 hodiny	3 hodiny	3 hodiny
Celkem			
12 hodin			

Druhý cizí jazyk – ANGLICKÝ JAZYK, NĚMECKÝ JAZYK, FRANCOUZSKÝ JAZYK, RUSKÝ JAZYK**Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání žáka:****Receptivní řečové dovednosti:**

1. vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby
2. rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám
3. rozumí jednoduchým větám a adekvátně na ně reaguje
4. rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku
5. používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník

Produktivní řečové dovednosti:

6. sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů
7. reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace
8. napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět

Interaktivní řečové dovednosti:

9. zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace

Učební plán předmětu druhý cizí jazyk v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
2 disponibilní hodiny	2 disponibilní hodiny	2 disponibilní hodiny	2 disponibilní hodiny
Celkem			
8 hodin			

6.2. Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**6.2.1. Vyučovací předmět: MATEMATIKA****1. a 2. období****Charakteristika předmětu**

Oblast matematiky je především založena na činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití Matematiky v reálných situacích umožňuje zjednodušení rozumného poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Rozvíjíme vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost a schopnost řešit problém.

Ve vyučovacím procesu využíváme skupinové a projektové formy. Předmět je členěn na práci s číslem a početní operace (první stupeň), dále geometrii v rovině a prostoru, závislosti, vztahy práci s daty, nestandardní aplikační úlohy a řešení problémových úloh. Při vyučování se zaměřujeme především na rozvoj životních kompetencí – učit se, spolupracovat, zodpovědnost, tvořivost, umět náležitě komunikovat a řešit problém. Soustavně zařazujeme činnosti, při kterých žáci aplikují matematické dovednosti při řešení životních situací. V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizuje část vzdělávacího obsahu průřezového tématu Osobnost a sociální výchova.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí**1. Kompetence k učení:**

- podporujeme u žáků rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úloh, kvízů, křížovek,...
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (různých metod řešení, početních operací), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe

2. Kompetence k řešení problému:

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh
- provádíme se žáky rozbor úkolů, tvoříme plán jeho řešení, odhadujeme výsledky, volíme správný postup k vyřešení problému a vyhodnocujeme správnost výsledku vzhledem k zadání

3. Kompetence komunikativní:

- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními spolužáky
- užíváme matematického jazyka včetně matematické symboliky
- pracujeme s grafy, tabulkami, apod.

4. Kompetence sociální a personální:**5. Kompetence občanské:**

- zařazujeme úlohy s ekologickou tematikou

6. Kompetence pracovní:

- nabízíme žákům projekty
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům a úplné dokončení práce

Učební plán předmětu matematika v souladu s učebním plánem školy				
1. období			2. období	
Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
4 hodiny	5 hodiny	5 hodin	5 hodin	5 hodin
Celkem				
24 hodin				

3. období**Charakteristika předmětu**

Oblast matematiky je především založena na činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití Matematiky v reálných situacích umožňuje zjednodušení rozumného poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Předmět Matematika je vyučován od 1. do 9. ročníku. Rozvíjíme vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost a schopnost řešit problém. Ve vyučovacím procesu využíváme skupinové a projektové formy i práci frontální. Předmět je členěn na práci s číslem a početní operace(první stupeň), práci s číslem a proměnnou (druhý stupeň), dále geometrii v rovině a prostoru, závislosti, vztahy práci s daty, nestandardní aplikační úlohy a řešení problémových úloh. Při vyučování se zaměřujeme především na rozvoj životních kompetencí – učit se, spolupracovat, zodpovědnost, tvořivost, umět náležitě komunikovat a řešit problém. Soustavně zařazujeme činnosti, při kterých žáci aplikují matematické dovednosti při řešení životních situací. V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizuje část vzdělávacího obsahu průřezového tématu Osobnost a sociální výchova . Žákům devátých ročníků nabízíme přípravu na přijímací zkoušky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
 - využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
 - rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
 - rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
 - rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
 - vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
 - vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
 - provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
 - přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů
- Vzdělávání v oblasti dále směřuje k:
 - osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
 - vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
 - rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (činnostmi, kterými se učí poznávat a nalézat situace, v nichž se může orientovat prostřednictvím matematického popisu), k vyhodnocování matematického modelu, poznávání hranic jeho použití, uvědomování si, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
 - provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů, k jeho realizaci a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému

- zpřesňování vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, porozumění matematickým termínům a symbolice a ke komunikaci na odpovídající úrovni (formulování nebo přijímání matematických poznatků nebo problémů a jeho způsobu řešení)
- rozvíjení zkušenosti s řešením úloh a problémů, poznávání možností matematiky a k uvědomování si skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení logického myšlení a úsudku, zdůvodňování matematických postupů, vytváření hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- Žáci se učí vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly; tím, že učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá termíny, znaky a symboly, rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků potřebné k samostatnému učení (práce s matematickými tabulkami, kalkulátory), používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, modely těles, meotar, kalkulátory, pracovní listy, internetové stránky s matematickou tematikou, matematické programy) a věnuje se dovednosti autokorekce chyb.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Žáci se učí samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, při řešení problémů užívají logické, matematické a empirické postupy; tím, že učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek úloh k samostatnému řešení, zadává úkoly k posílení schopností žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalostí a kreativity při jejich řešení, předkládá modely matematických postupů, vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

3. Kompetence komunikativní:

- Žáci se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, a to ústně i písemně; tím, že učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní i písemnou obhajobu, seznamuje žáky s historií matematiky, učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

4. Kompetence sociální a personální:

- Žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině a vytvářet si pozitivní představu o sobě samém; tím, že učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, vytváří partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, uplatňuje individuální přístup jak talentovaným žákům, tak i k žákům s poruchami učení.

5. Kompetence občanská:

- Žáci se učí respektovat přesvědčení druhých a rozhodovat se zodpovědně podle dané situace a podle svých možností; tím, že učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému a rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu, k respektování věkových, intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

6. Kompetence pracovní:

- Žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením; tím, že učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu matematika**OSV - Osobnostní a sociální výchova**

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
 - OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí: můj vztah ke mně samé/mu; moje učení, moje vztahy k druhým lidem
 - OSV 3 - Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení
 - OSV 4 - Psychohygiena: hledání pomoci při potížích
 - OSV 5 - Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
- Sociální rozvoj
 - OSV 6 - Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
 - OSV 9 - Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
- Morální rozvoj
 - OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV - Environmentální výchova

- EV 2 - Základní podmínky života: různá měření, tabulky, grafy
- EV 4 - Vztah člověka k prostředí: řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

VMEGS Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 - Evropa a svět nás zajímá: místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- VMEGS 2 - Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa

Očekávané výstupy předmětu na konci 3. období základního vzdělávání**Číslo a proměnná**

1. provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
2. zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
3. modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
4. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
5. řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
6. řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
7. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
8. formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
9. analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Závislosti, vztahy a práce s daty

10. vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
11. porovnává soubory dat
12. určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti
13. vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
14. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Geometrie v rovině a v prostoru

15. zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
16. charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
17. určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
18. odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
19. využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
20. načrtne a sestrojí rovinné útvary
21. užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
22. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
23. určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
24. odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
25. načrtne a sestrojí síť základních těles
26. načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
27. analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

28. užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
29. řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Učební plán předmětu matematika v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
5 (6*, 4**) hodiny	4 (6*) hodiny	4 (6*) hodiny	4 (6*) hodiny
Celkem			
17 (24*, 16**) hodin (*matematická, **sportovní)			

6.3. Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

6.3.1. Vyučovací předmět: INFORMATIKA

1. a 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá v počítačových učebnách a ve třídách s interaktivní tabulí.

Svým obsahem směřuje vzdělávání v předmětu k:

- poznávání a využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- rozvíjení základních dovedností žáků ovládat výpočetní techniku a moderní informační technologie
- získání dovednosti naučit ukládat, přenášet, zpracovávat a prakticky užívat informace
- respektování práv duševního vlastnictví

Vzdělávací obsah je realizován převážně aktivními metodami výuky, které samy o sobě slouží jako prostředek pro utváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- vedeme žáky k tomu, aby ovládali základní funkce některých programů
- pomáháme žákům osvojit si vyhledávání a třídění informací, interpretovat je na základě pochopení jejich obsahu a významu
- umožňujeme žákům nalézat spolehlivé aktuální informace z většího množství zdrojů

2. Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky získané poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- směřujeme žáky k ověřování věrohodnosti informací a informačních zdrojů a k posuzování jejich závažnosti a vzájemné návaznosti

3. Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k naslouchání, umět formulovat otázky, vést dialog, chápat postoje a záměry účastníků komunikace, reagovat odpovídajícím způsobem – k tomu využíváme informační a komunikační prostředky (mail, chat)
- předkládáme žákům možnosti využití informační a komunikační technologie ke snazší, rychlejší a spolehlivější výměně informací

4. Kompetence sociální a personální:

- přispíváme k diskuzi a k debatám o spolupráci a předkládáme vhodné způsoby řešení pracovních úkolů za pomoci vhodně vybraného programu
- vytváříme atmosféru, která podpoří sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- aktivně se zapojujeme do práce skupin žáků a pomáháme jim přijímat své role ve skupině
- vedeme žáky k hodnocení sama sebe, práce skupiny, k srovnávání, výměně zkušeností, hledání rezerv a kompromisních řešení
- směřujeme žáky k uplatnění se v kolektivu

5. Kompetence občanská:

- při projektových úkolech motivujeme žáky k zodpovědnému rozhodování se podle dané situace, k respektování přesvědčení druhých lidí a zodpovědnosti za dodržování informační etiky

6. Kompetence pracovní:

- dohlížíme na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel a vedeme žáky k uvědomění si jejich potřeby dodržování (řád učebny, bezpečnostní zásady při používání techniky)
- aktivně se podílíme na možnostech řešení práce žáků a předkládáme jim vhodné způsoby řešení, rozvíjíme diskuze o možných důsledcích práce na jejich zdraví a životní prostředí
- učíme žáky prezentaci výsledků své práce, ale i práce skupiny

- vedeme žáky k aktivnímu využívání získaných znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu informatika

OSV - Osobnostní a sociální výchova

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MkV - Multikulturní výchova

MV - Mediální výchova

Učební plán předmětu informatika v souladu s učebním plánem školy				
1. období			2. období	
Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
-	-	-	-	1 hodina
Celkem				
1 hodina				

3. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Informatika je realizován obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, oboru Informatika. Hlavním cílem je, aby všichni žáci získali základní dovednosti při ovládání výpočetní techniky a moderními informačními technologiemi, aby byli schopni orientovat se ve světě informací, aby se naučili s nimi pracovat a využívali je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Žáci:

- se učí dovednosti zacházet s výpočetní technikou, pracovat s informacemi a využívat je v praxi
- při zpracování informací využívají vědomosti o jednotlivých počítačových programech a jejich charakteristických vlastnostech
- díky rychlejší aktualizaci poznatků a dostupnosti informací vhodně doplňují učební texty a materiály
- pro většinu vzdělávacích oblastí k prověřování vědomostí využívají různé výukové programy
- prostřednictvím Internetu realizují metodu “učení kdekoliv a kdykoliv”
- díky Internetu jsou motivováni k poznávání i mimo proces vyučování, Internet jim nabízí možnost pro celoživotní vzdělávání

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na Internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- Učí se vyhledávat a třídit informace, interpretovat je na základě pochopení jejich obsahu a významu. Učí se ovládat základní funkce některých programů, získané poznatky pak aplikuje při řešení praktických problémů v různých předmětech; tím že: žáci vyhledávají informace podle pokynů vyučujícího, dané informace zpracovávají v konkrétních pracích.
- Učí se dovednostem pracovat s informačními a komunikačními technologiemi, využívá je v ostatních vzdělávacích oblastech. Tištěné i digitální dokumenty používá jako zdroje informací. Umožňuje nalézat spolehlivé aktuální informace z většího množství zdrojů. Informační a komunikační technologie racionalizují práci.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Učí se získané poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost; tím že pod vedením učitele informace vyhodnocuje, zpracovává, při vyhledávání na Internetu používá vhodné cesty.

3. Kompetence komunikativní:

- Umí naslouchat, ptát se, formulovat otázky, vysvětlovat, vést dialog, chápat postoje a záměry účastníků komunikace, reagovat odpovídajícím způsobem, využívá k tomu informační a komunikační prostředky (mail, chat, konference, diskuse), tím, že je v hodinách učitelem veden ke komentování svých výsledků (především při prezentaci), svou práci odesílá učiteli a přijímá zadání formou e-mailových zpráv s přílohami, umí uložit informace z webu a dále je zpracovat. Je veden k úspornému a formalizovanému způsobu komunikace a prezentace, tím podporuje logicky uspořádané a přesné způsoby vyjadřování. Využívá informační a komunikační technologie ke snazší, rychlejší a spolehlivější výměně informací.

4. Kompetence sociální a personální:

- Spolupracuje a pracuje v pracovní skupině podle svých schopností a na základě poznání nebo přijetí své role, vyjednává a hledá kompromisní řešení, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce; třídí a zpracovává informace; tím, že: řeší jednoduché pracovní úkoly za pomoci vhodně vybraného programu, promýšlí nejvhodnější pracovní postupy z hlediska očekávaného výsledku a volí odpovídající technologie.

5. Kompetence občanská:

- Učí se rozhodovat zodpovědně podle dané situace, respektuje přesvědčení druhých lidí a učí se odpovědnosti; tím, že: dodržuje informační etiku.

6. Kompetence pracovní:

- Seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zásady hygieny práce, zásady zdravého pracovního prostředí, tím, že: dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti, adaptuje se na změněné nebo nové podmínky. Učí se využívat získané znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu informatika**OSV - Osobnostní a sociální výchova**

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV1 - Rozvoj schopností a poznání
 - OSV5 - Kreativita
- Sociální rozvoj
 - OSV 8 - Komunikace
- Morální rozvoj
 - OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika

MV - Mediální výchova

- MV1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- MV6 - Tvorba mediálního sdělení
- MV7 - Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání**Vyhledávání informací a komunikace**

1. Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.

Zpracování a využití informací

2. Ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.
3. Uplatňuje základní typografická a estetická pravidla pro práci s textem a obrazem.
4. Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.
5. Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.
6. Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.

Učební plán předmětu informatika v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
1 hodina	1 disponibilní hodina	1 disponibilní hodina	1 disponibilní hodina
Celkem			
4 hodiny			

6.4. Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

6.4.1. Vyučovací předmět: DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Dějepis je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost, oboru dějepis. Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci osvojili historické, sociální a kulturně-historické souvislosti o vývoji společnosti a důležitých společenských jevech. Hlavní poslání předmětu Dějepis spočívá v kultivaci historického vědomí kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Znalost různých historických etap napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti kulturních, politických, sociálních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života. K specifickým úkolům výuky dějepisu patří i vytváření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvorům minulosti, smyslu pro pochopení a respektování odlišných kultur. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti. Důraz je proto kladen především na hlubší poznání dějin našeho národa v kontextu s evropským a světovým vývojem.

Při výuce dějepisu v 6. – 9. ročníku základní školy je uplatňováno chronologické hledisko. Některé tematické celky (např. z dějin umění) umožňují navázání mezipředmětových vztahů a kooperaci s dalšími předměty (např. hudební, výtvarnou a literární výchovou). Propojení s jinými předměty je přínosné především v tom, že tyto předměty nahlíží na daný historický jev, událost či osobnost pod svým specifickým úhlem.

Ve vzdělávacím předmětu dějepis směřujeme výuku k:

- pochopení významu historie pro orientaci v současném světě
- pochopení, že vývoj a stav společnosti závisí na řadě vnitřních a vnějších vlivů
- uvědomění si, že historie náleží k duchovnímu, kulturnímu i materiálnímu bohatství naší společnosti
- pochopení faktu, že vývoj společnosti není lineární, dá se zhruba předem odhadnout, ale ne naplánovat
- práci s informačními zdroji, orientací na časové ose a historické mapě

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- Učí se vybírat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, vyhledávat a třídit informace, tím že vedeme k orientaci „v důležitosti“ historických faktů pro další vývoj společnosti a podněcujeme v nich vnímání historických jevů a událostí v širších souvislostech, ne pouze samotného, izolovaného faktu. Umožníme jim samostudium, tzn. vlastní osvojování si práce se slovníky, encyklopediemi a dalšími informačními zdroji.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Směřuje ke kritickému myšlení a k schopnosti obhájit svá rozhodnutí, tím že žáky vedeme např. k porovnávání společenských jevů a procesů v naší zemi s obdobnými jevy a procesy v jiných zemích, hledání paralel mezi současnými a minulými událostmi, k vyjádření stanoviska k některým kontroverzním etapám dějin – např. únorový převrat 1948, listopadová revoluce 1989 apod.

3. Kompetence komunikativní:

- Učí se formulovat své myšlenky a názory výstižně, souvisle a v logickém sledu a porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových a jiných informačních prostředků, tím že na základě připravených podkladů z různých zdrojů odpovídá na položenou otázku,

umí své stanovisko vysvětlit a s pomocí informačních materiálů zasadit do historického kontextu.

4. Kompetence sociální a personální:

- Učí se diskutovat v malé skupině a debatovat ve třídě, respektovat různá hlediska i pohledy jiných lidí, tím že je vedeme k rozvíjení úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k respektování kulturních a jiných odlišností.

5. Kompetence občanská:

- Učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice kulturního a historického dědictví a projevoval pozitivní k uměleckým dílům, tím že je budeme podporovat v rozvíjení zájmu o minulost vlastního národa i jiných národů a v upevňování vědomí přináležetosti k evropské kultuře.

6. Kompetence pracovní:

- Vede k získávání nových zkušeností a poznatků ze světa práce, tím že žáci sledují změny způsobu výroby v průběhu historického vývoje, uvědomují si, jaké změny přinesla průmyslové revoluce v souvislosti se vznikem nových průmyslových odvětví apod.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu dějepis

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 7 - Mezilidské vztahy
- Sociální rozvoj
 - OSV 5- Kreativita

VDO - Výchova demokratického občana

- VDO 4 - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- VDO 2 - občan, občanská společnost a stát

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- EGS 1 -Evropa a svět nás zajímá
- EGS 2 - objevujeme Evropu a svět
- EGS 3 - jsme evropané

MkV - Multikulturní výchova

- MKV 1 -kulturní difference
- MKV 3 -etnický původ
- MKV 4 -multikulturalita

EV - Environmentální výchova

- EV 3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EV 4 - vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání

Člověk v dějinách

1. Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků
2. Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
3. Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Počátky lidské společnosti

4. Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
5. Objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracovávání kovů
6. Uvede příklady archeologických kultur na našem území

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury

7. Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
8. Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
9. Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
10. Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Křesťanství a středověká Evropa

11. Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik (stěhování národů), christianizace a vzniku států
12. Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
13. Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
14. Vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
15. Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Objevy a dobývání. Počátky nové

16. Vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky.
17. Vymezení význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
18. Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
19. Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.
20. Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.
21. Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus.
22. Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.

Modernizace společnosti

23. Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
24. Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých struktur v Evropě na straně druhé
25. Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.
26. Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin
27. Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
28. Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa, charakterizuje soupeření mezi velmocemi, vymezení význam kolonií

Moderní doba

29. Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách
30. Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
31. Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

32. Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

33. Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech, vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Rozdělený a integrující se svět

34. Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků

35. Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

36. Posoudí postavení rozvojových zemí

37. Prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Učební plán předmětu dějepis v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny
Celkem			
8 hodin			

6.4.2. Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Občanská výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost, oboru Výchova k občanství

Předmět, jenž je vyučován na druhém stupni, navazuje na výuku prvouky a vlastivědy, přírodovědy a tělesné výchovy na stupni prvním. Vznikl integrací očekávaných výstupů oborů RVP ZV Výchova k občanství a výchova ke zdraví (Rodinná výchova)

Předmět je vyučován v dotaci hodiny týdně v 6. - 9. ročníku. Výuka probíhá ve třídách, v případě potřeby využíváme ostatní prostory. Výchova k občanství v sobě zahrnuje po obsahové stránce témata komplexně rozvíjející osobnost dítěte, jako jsou sebepoznání a pochopení jeho postavení v různých typech kolektivu, setkání s druhými a respektování jejich odlišností, hodnota domova, vlasti a kulturního dědictví. Dále napomáhá porozumět základním lidským právům a jejich uplatňování v občanském životě, fungování základních ekonomických vztahů a jejich dopadu na život každého z nás. Společně se snaží hledat východiska ze současných globálních problémů lidstva a vychovávat v duchu tolerance vůči odlišným národům a rasám. Každý je veden k úctě k životu a odpovědnosti za své zdraví, s čímž souvisí i znalost rizik a nebezpečí, která nás obklopují. Snaží se o rozvoj samostatně uvažujícího jedince, který se dokáže orientovat ve svém životě a poradit si i ve složitých situacích, do kterých se může v budoucnu dostat.

Výchova k občanství zahrnuje všechna průřezová témata, jako jsou výchova demokratického občana, osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní, environmentální a mediální výchova.

Snažíme se o rozvoj všech životních kompetencí, mezi převládající patří komunikace, řešení problémů, spolupráce, občanská kompetence a kompetence zdraví a citovosti. Preferujeme při tom aktivizující metody výuky a formy práce podporující rozvoj sociálních dovedností žáků (skupinové práce, projektové vyučování, apod.)

V rámci výuky navštěvujeme tematicky laděné vzdělávací a kulturní akce (přednášky, besedy, představení, výstavy a exkurze), jež napomáhají hlubšímu chápání souvislostí a umožňují lepší orientaci v problematice dnešního světa.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- Učí se vyhledávat a třídit informace, rozumět a uplatňovat obecně užívané termíny, znaky a symboly v systému a fungování moderní demokratické společnosti. Podněcujeme v nich vnímání společenských jevů a událostí v širších souvislostech. Umožníme jim samostatné vyhledávání informací, tzn. vlastní osvojování si práce s Internetem, denním tiskem, slovníky a dalšími informačními zdroji.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Učí se samostatně řešit problémy tím, že vnímá různé problémové situace, dovede je pochopit a analyzovat. Vedeme žáky k přesvědčení, že každý občan má možnost zasáhnout a ovlivnit vývoj života kolem něj, např. dané školy, obce a dokonce i celé společnosti.

3. Kompetence komunikativní:

- Učí se správně diskutovat a naslouchat, zejména formulovat své myšlenky výstižně, přijmout názor druhých, aktivně se zapojuje, obhájí svůj názor. Vedeme žáky ke vzájemné spolupráci při hledání vhodného způsobu řešení společenského problému a k dodržování zásad diskuse, která je nezbytnou součástí fungování moderní demokratické společnosti.

4. Kompetence sociální a personální:

- Učí se spolupracovat ve skupině, stát se součástí týmu a utvářet vhodnou pracovní atmosféru tím, že vedeme žáky k rozvíjení úcty mezi sebou, k ostatním lidem a k respektování národnostních, etnických, kulturních i jiných odlišností.

5. Kompetence občanská:

- Učí se orientovat v základních právech a povinnostech, poznává společenské normy tím, že vedeme žáky k odpovědnosti za své vlastní chování a k vědomí, že svoboda jednoho člověka končí tam, kde začíná svoboda druhého člověka.

6. Kompetence pracovní:

- Učí se dbát u výsledků své práce na hledisko kvality, funkčnosti a hospodárnosti, zohledňuje i vliv na životní prostředí, je zároveň hrdý na umělecké, myšlenkové i hmotné bohatství země.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu občanská výchova

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - Rozvoj schopnosti poznání
 - OSV 4 - Psychohygiena
- Sociální rozvoj
 - OSV 6 – Poznávání lidí
 - OSV 7 - Mezilidské vztahy
 - OSV 8 - Komunikace
 - OSV 9 - Kooperace a kompetice
- Morální rozvoj
 - OSV 10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO - Výchova demokratického občana

- VDO 1 - Občanská společnost a škola
- VDO 2 - Občan, občanská společnost a stát
- VDO 3 - Formy participace občanů v politickém životě

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 - Evropa a svět nás zajímá
- VMEGS 2 - Objevujeme Evropu a svět

MkV - Multikulturní výchova

- MkV 1 – Kulturní difference
- MkV 2 - Lidské vztahy
- MkV 3 – Etnický původ
- MkV 5 - Princip sociálního smíru a solidarity

EV - Environmentální výchova

- EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EV 4 - Vztah člověka k prostředí

MV - Mediální výchova

- MV 1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- MV 2 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- MV 5 - Fungování a vliv médií ve společnosti

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání

Člověk ve společnosti

1. Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
2. Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
3. Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
4. Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
5. Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
6. Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení. Seznámí se z významnými událostmi a osobnostmi našeho státu a našeho města
7. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
8. Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
9. Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
10. Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Člověk jako jedinec

11. Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
12. Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
13. Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

14. Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Stát a hospodářství

15. Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady
 16. Objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání
 17. Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi
 18. Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí
 19. Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
 20. Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti
 21. Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu

Stát a právo

22. Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
 23. Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
 24. Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
 25. Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
 26. Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
 27. Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství
 28. Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
 29. Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
 30. Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
 31. Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

Mezinárodní vztahy, globální svět

32. Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
 33. Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody
 34. Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory
 35. Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
 36. Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu
 37. Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání

Učební plán předmětu občanská výchova v souladu s učebním plánem školy
--

Ročník

6.	7.	8.	9.
1 (0*) hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina
Celkem			
4 (3*) hodiny (* matematická a sportovní)			

6.5. Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

6.5.1. Vyučovací předmět: PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

I. stupeň: 1. – 3. ročník

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 - 3 hodiny týdně.

Prvouka je posílena z disponibilní časové dotace, posílení je určeno k realizaci krátkodobých projektů, které zahrnují tematické okruhy vybraných průřezových témat, souvisejících s učivem.

Výuka probíhá nejen ve třídách, ale je často provázána s reálným životem, kdy žáci vyrazí přímo do terénu (návštěva pracoviště hasičů, pekárny, pošty, lesnického arboreta, apod.).

Svým obsahem i výchovným zaměřením otevírá PRVOUKA cestu k utváření základních potřebných postojů a hodnotových orientací žáka. Formuje základní vědomí odpovědnosti žáka za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, za plnění zadaných úkolů, za svěřené a společné předměty, rostliny nebo živočichy. Pěstuje tak u nich jak základy uvědomování si vlastní individuality, tak i potřebné vědomí sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi a ději kolem nich.

Vzdělávací obsah je realizován převážně aktivními metodami výuky, které samy o sobě slouží jako prostředek pro utváření klíčových kompetencí a dosahování očekávaných výstupů – např. simulačními hrami, hraním rolí, skupinovými projekty, obhajobou vlastních hypotéz apod.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- pomáháme žákům osvojit si řadu aktivačních metod vedoucích k získání dovedností a znalostí, které jim přiblíží ucelený obraz světa a které je povedou k ochotě se dále o něj zajímat
- předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů a vedeme je k jejich pravidelnému využívání
- projektovým vyučováním a propojením řešení úkolů s každodenním životem vedeme žáky ke komplexnějšímu pohledu na svět
- vedením portfolio u žáků (kde sbíráme projekty, různé písemné práce, referáty) směřujeme k tomu, aby žáci o svém učení a práci přemýšleli

2. Kompetence k řešení problémů:

- navozením problémových situací směřujeme žáky k samostatnému řešení problémů
- vedeme žáky k obhájení si svých názorů na řešení problémových situací (umět stát si za svým)
- při kolektivním problému podporujeme u žáků nebát se vyjádřit souhlas a nesouhlas s názorem druhých

3. Kompetence komunikativní:

- skupinovými vyučováním přispíváme u žáků ke kooperaci a komunikaci mezi sebou

- navozujeme diskuze na dané téma
- hrou předkládáme situační scénky z běžného života

4. **Kompetence sociální a personální:**

- přispíváme k diskuzi a k debatám o spolupráci a předkládáme vhodné způsoby řešení úkolů
- vytváříme atmosféru, která podpoří sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- aktivně se zapojujeme do práce skupin žáků a pomáháme jim přijímat své role ve skupině
- vedeme žáky k hodnocení sama sebe, práce skupiny, k srovnávání, výměně zkušeností a hledání rezerv
- směřujeme žáky k uplatnění se v kolektivu

5. **Kompetence občanská:**

- pomáháme žákům orientovat se ve vhodných způsobech chování k sobě navzájem
- při projektových úkolech motivujeme žáky k poznání svého nejbližšího okolí, k ochraně kulturního a historického dědictví, udržování čistoty životního prostředí
- při společných diskuzích pomáháme žákům orientovat se v jejich povinnostech a právech
- připravujeme pro žáky nejrozličnější aktivity z oblasti sportu, kultury a umění

6. **Kompetence pracovní:**

- dohlížíme na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel a vedeme žáky k uvědomění si jejich potřeby dodržování (řád učebny, bezpečnostní zásady při používání techniky)
- aktivně se podílíme na možnostech řešení práce žáků a předkládáme jim vhodné způsoby řešení, rozvíjíme diskuze o možných důsledcích práce na jejich zdraví a životní prostředí
- vedeme žáky k hospodárnému využívání pomůcek, sešitů, učebnic
- učíme žáky prezentaci výsledků své práce, ale i práce skupiny

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu prvouka

OSV - Osobnostní a sociální výchova

EV - Environmentální výchova

VDO - Výchova demokratického občana

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Učební plán předmětu prvouka v souladu s učebním plánem školy				
1. období			2. období	
Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
1 hodina	2 hodiny	2 hodiny	-	-
Celkem				
5 hodin				

6.5.2. Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

I. stupeň: 4. – 5. ročník

Vyučovací předmět má časovou dotaci: 4. tř. 2 hodiny týdně

5. tř. 2 hodiny týdně

V předmětu Přírodověda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Program předmětu vychází ze znalostí, které žáci získali v prvouce a dalších předmětech (český jazyk, matematika,...) a zároveň vybavuje žáky základními vědomostmi pro předměty přírodopis, fyzika a chemie. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se složitějšími jevy a ději. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků, který vychází z konkrétních nebo modelových situací. Propojení této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace.

Každé téma je propojeno se znalostmi a dovednostmi z oblasti výchovy ke zdraví. Součástí předmětu je část zabývající se nejobecnějšími pojmy, jejich porozuměním a dovedností správně je používat.

Další část předmětu je založena na činnostním – tvořivém učení, praktických pokusech na pozorování.

Mezi převládající životní kompetence patří řešení problému, občan, city.

K nejčastějším metodám a formám patří kooperativní a projektová výuka, vycházky, exkurze spojené s pozorováním. Důraz klademe na schopnost popisovat pozorované a vyhledávat informace z různých dostupných zdrojů.

Na výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce, například návštěvy hvězdárny, planetária, exkurze botanických a zoologických zahrad, různých ekosystémů.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- Vedeme žáky k zakládání pokusů, žák tím pozoruje a experimentuje, porovnává získané výsledky a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- Nabízíme různé zdroje informací a tak vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů – internet, encyklopedie, časopisy, přírodovědné knihy
- Provádíme výklad jasně, srozumitelně a stručně, který vede k pochopení žáků k užívání platných termínů, znaků a symbolů, žák uvádí věci do souvislostí

2. Kompetence k řešení problémů:

- Nabízíme problémové úkoly, objasňujeme více druhů řešení, čímž vedeme žáky k řešení problémů, kdy volí vhodné způsoby řešení, tyto postupy ověřuje v praxi
- Společně s žáky vytváříme pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňujeme žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

3. Kompetence komunikativní:

- Při výuce volíme vhodný výběr textů, pracujeme s obrazovým materiálem
- Poskytujeme žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vedeme žáky k efektivnímu využívání těchto prostředků pro komunikaci s okolním světem

4. Kompetence sociální a personální:

- Vytváříme pravidla práce v týmu, vedeme žáky k postupnému získávání zkušeností v oblasti spolupráce

- Vedeme žáky k tomu, aby v případě potřeby nabídli pomoc nebo o ni požádali
- Dáváme žákům prostor ke kladení otázek, čímž žáci mohou diskutovat v malé skupině a mají tak potřebu spolupracovat s druhými při řešení problémů

5. Kompetence občanská:

- Vedeme žáky k respektování ostatních, ohleduplnosti, žáci mají možnost a dostatek prostoru pro vyjádření svých názorů
- Podporujeme u žáků vnitřní motivaci vedoucí k zodpovědnému jednání
- Učíme chápat žáky základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

6. Kompetence pracovní:

- Poskytujeme žákům různé nástroje a pomůcky a tím vedeme žáky k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- Pomáháme žákům s využitím získaných vědomostí a dovedností při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu přírodověda

EV - Environmentální výchova

- EV1 Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, kulturní krajina
- EV2 Základní podmínky života – voda, půda, ovzduší, ekosystémy

Učební plán předmětu přírodověda v souladu s učebním plánem školy				
1. období			2. období	
Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
-	-	-	2 hodiny	2 hodiny
Celkem				
4 hodiny				

6.5.3. Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

I. stupeň: 4.-5. ročník

Vyučovací předmět má časovou dotaci: 4. třída 2 hodiny týdně
5. třída 2 hodiny týdně.

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- vedeme žáky k zakládání pokusů, pozorujeme, experimentujeme, získané výsledky porovnáváme a vyvozujeme z nich závěry
- nabízíme žákům různé zdroje informací a vedeme je k vyhledávání a třídění
- stručně a srozumitelně provádíme výklad a vedeme žáky k užívání obecně platných termínů a uvádění věcí do souvislostí

2. Kompetence k řešení problémů:

- nabízíme žákům problémové úkoly
- žáci objasňují více druhů řešení
- vedeme žáky k vhodnému způsobu řešení
- společně s žáky vytváříme pravidla hodnocení
- učíme žáky získané poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života

3. Kompetence komunikativní:

- nabízíme žákům různé druhy textů a obrazového materiálu
- seznamujeme žáky s různými druhy informačních a komunikačních technologií
- vedeme žáky k efektivnímu využívání těchto prostředků k získávání informací
- necháme žáky vést diskusi
- umožňujeme žákům využívat prvky dramatické výchovy

4. Kompetence sociální a personální:

- umožňujeme žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu
- učíme žáky spolupracovat ve skupině, respektovat daná pravidla
- radíme žákům a vedeme je, aby uměli v případě potřeby poskytnout pomoc, nebo o ni požádat

5. Kompetence občanská:

- dáváme žákům možnost volby při rozhodování a tím mu umožňujeme rozhodnout se podle dané situace
- umožňujeme žákům dávat věci, jevy do souvislostí a vedeme je k zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu ochrany zdraví

6. Kompetence pracovní:

- poskytujeme žákům různé nástroje, pomůcky a materiály
- dbáme na dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- vedeme žáky k zodpovědnému přístupu při ochraně zdraví svého i druhých
- podporujeme v žácích kladný vztah k ochraně životního prostředí

Učební plán předmětu vlastivěda v souladu s učebním plánem školy	
1. období	2. období

Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
-	-	-	2 hodiny	2 hodiny
Celkem				
4 hodiny				

6.6. Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

6.6.1. Vyučovací předmět: FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Mezi hlavní cíle patří poznávání přírody, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry, a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti mezi nimi, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Ve vzdělávacím předmětu fyzika směřujeme výuku ještě specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech, především při úrazu elektrickým proudem

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi;
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí;
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí;
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy;
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- Žáci se učí metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů, učí se zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení,

samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry; tím, že učitel žákům předkládá co nejvíce praktických pokusů, umožní žákům využívat výukové programy, a to jak pod jeho vedením, tak především samostatně při zpracování vlastních prezentací. Učitel žáky vede k tomu, aby vždy nejprve odhadli výsledky experimentu a po dosažení závěru korigovali své hypotézy, aby vyhledávali v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívali je efektivně ve svém dalším studiu, aby poznávali souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Žáci se učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. Učí se poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Učí se základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. Rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení; tím, že učitel žákům umožňuje předpokládat, prakticky ověřovat a vyvozovat závěry na základě osvojených znalostí a dovedností, hledat, navrhopvat či používat různé další metody, informace a prostředky nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody, informace nevedly k cíli, korigovat chybná řešení problému, používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné.

3. Kompetence komunikativní:

- Žáci jsou vedeni k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci. Učí se stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů, a to ústně i písemně, naslouchají názorům učitele i spolužáků, vhodně na ně reagují, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují; tím, že učitel žáky vede k tomu, aby výsledky svých pokusů komentovali, vysvětlili, obhájili, aby využívali informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci i s okolním světem a pro prezentaci svých výsledků."

4. Kompetence sociální a personální:

- Žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině, učí se podílet se společně s učitelem na vytváření pravidel práce v týmu, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém; tím, že učitel dává žákům příležitost vzájemně spolupracovat při praktickém řešení úkolů, umožňuje jim statisticky zpracovávat a třídit informace, vede vyučování tak, že žáci mají možnost spolupracovat při výukových programech, a umožňuje žákům objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu.

5. Kompetence občanská:

- Žáci jsou vedeni k poznání možnosti rozvoje i zneužití fyzikálních jevů a učí se odpovědnosti za zachování životního prostředí; tím, že učitel žáky seznamuje s historií zneužívání jaderných zbraní, ekologických havárií a s příčinami zhoršení životního prostředí (skleníkový efekt, ozonová díra) a s riziky a prodiskutuje s nimi opatření k jejich předcházení a minimalizaci. Seznamuje žáky s plány krizových opatření. Umožňuje žákům chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

6. Kompetence pracovní:

- Žáci se učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. Seznamují se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; tím, že učitel vede žáky k tomu, aby výsledky pokusů a pozorování zhodnotili, třídili a statisticky zpracovali a vytvářeli protokoly k laboratorním pracím. Učitel důsledně dbá na bezpečnost, dodržování pracovního řádu a způsobu používání fyzikálních pomůcek, dodržování zásad ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu fyzika

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
 - OSV 3 - Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení a studia
- Sociální rozvoj
 - OSV 9 - Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (vedení a organizování práce skupiny)
 - OSV 10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV - Environmentální výchova

- EV 2 - Základní podmínky života: ovzduší, energie
- EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí
- EV 4 - Vztah člověka k prostředí: naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství), náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady)

Očekávané výstupy předmětu na konci 3. období základního vzdělávání

Látky a tělesa

1. Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
2. Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
3. Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
4. Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Pohyb těles, síly

5. Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
6. Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
7. Změří velikost působící síly
8. Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
9. Využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
10. Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

Mechanické vlastnosti kapalin

11. Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
12. Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

Energie

13. Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
14. Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
15. Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
16. Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
17. Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Zvukové děje

18. Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
19. Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Elektromagnetické a světelné děje

20. Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
21. Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
22. Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
23. Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
24. Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
25. Zapojí správně polovodičovou diodu
26. Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
27. Rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Vesmír

28. Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
29. Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Učební plán předmětu fyzika v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
2 (1*) hodiny	2 hodiny	2 (1*) hodiny	2 hodiny
Celkem			
8 (6*) hodin (* sportovní)			

6.6.2. Vyučovací předmět: CHEMIE**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném,

účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami. Jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Během výuky žáci postupně získají poznatky z různých oborů chemie, osvojí si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů. Naučí se nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím. Poznají zásady bezpečné práce s chemikáliemi(zejména s prodávanými hořlavinami, žiravinami, jedy) a seznámí se s poskytováním 1.pomoci při úrazech způsobených těmito látkami. Jsou seznámeni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti(v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka). Výuka chemie významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem. Dotace předmětu jsou 2 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- Učitel vede žáka k poznávání přírodních jevů, vlastností a objektů, ke zpracovávání informací a k jejich využívání k dalšímu učení tím, že žák vyhledává, třídí a zpracovává nové informace, a na základě jejich pochopení a propojení je dává do souvislostí a využívá v praktickém životě. Pod dohledem učitele využívá výukové programy a internet a zpracovává vlastní prezentace. Žák je veden k samostatnému pozorování a provádění pokusů, k odhadu výsledku pokusu a k vyvození závěru. Zařazením vhodných úkolů, hádanek, křížovek a referátů učitel prohlubuje u žáka schopnost abstraktního a logického myšlení.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Učitel vede žáka k tomu, aby pochopil vzájemné souvislosti a zákonitosti přírodních dějů, a aby poznatky zobecňoval a aplikoval v různých oblastech života. Vhodnou formou výuky je žák učitelem motivován k tomu, aby objevoval, formuloval problém a hledal různé varianty řešení-řeší přitom vhodné problémové úkoly, odhaluje chyby v textu., řeší doplňovačky a křížovky s chemickou tematikou.

3. Kompetence komunikativní:

- Žák je učitelem veden k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a komunikaci. Učitel motivuje žáka k tomu, aby stručně, přehledně a objektivně sděloval postup a výsledky svých pozorování a experimentů. Učitel vede žáka k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro vyhledávání informací a pro prezentaci svých výsledků.

4. Kompetence sociální a personální:

- Žák je učitelem motivován ke kooperaci a společnému hledání optimálních řešení problémů tím, že žáci spolupracují ve dvojicích či ve skupinách při praktickém řešení úkolů, třídí a zpracovávají získané informace a spolupracují při výukových programech. Žák je schopen požádat o pomoc nebo ji poskytnout a také sám objektivně zhodnotí vlastní práci v kolektivu a její přínos pro skupinu.

5. Kompetence občanská:

- Učitel žáka motivuje k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie a k odpovědnosti za zachování životního prostředí tím, že žák respektuje pravidla bezpečnosti a chování v chemické pracovně, dodržuje pravidla bezpečnosti při zacházení s chemikáliemi a dodržuje tzv. S- a R-věty o bezpečném používání a skladování chemických látek. Učitel

vede žáka k tomu, aby chápal nutnost dodržovat základní pravidla vedoucí ke zlepšení životního prostředí. Pod vedením učitele vysvětlí příčiny zhoršení životního prostředí.

6. Kompetence pracovní:

- Žák je učitelem veden k optimálnímu plánování a provádění pozorování a experimentů a ke zpracovávání a zhodnocování získaných výsledků. Žák je seznámen se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví tím, že bezpečně používá laboratorní techniku a chemikálie, výsledky pokusů a pozorování zhodnocuje, třídí, zpracovává a vytváří protokoly k laboratorním pracím. Učitel žáka vede k dodržování řádu pracovní, laboratorního řádu a bezpečnostních pokynů pro používání chemikálií a tzv. S- a R-bezpečnostních vět.

Tématické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu chemie

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - rozvoj schopností poznávání -cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- Sociální rozvoj
 - OSV 9 - kooperace a kompetice-rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci(jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)

EV - Environmentální výchova

- EV 2 - základní podmínky života-voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity...), ovzduší(význam pro život na Zemi, ...), přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření...)
- EV 3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí-doprava a životní prostředí(význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí...), průmysl a životní prostředí(vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály), odpady a hospodaření s odpady(odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
- EV 4 - vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání

Pozorování, pokus, bezpečnost práce

1. určí společné a rozdílné vlastnosti látek.
2. pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.
3. objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek.

Směsi

4. rozlišuje směsi a chemické látky
5. vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
6. vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
7. navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi
8. rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití

9. uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

Částicové složení látek a chemické prvky

10. používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
 11. rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
 12. orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Chemické reakce

13. rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
 14. přečte chemické rovnice s využitím zákona zachování hmotnosti výchozí látky nebo produktu
 15. aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Anorganické sloučeniny

16. porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
 17. vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
 18. orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Organické sloučeniny

19. rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
 20. zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
 21. rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
 22. orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů
 23. určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu
 24. uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů

Chemie a společnost

25. zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
 26. aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
 27. orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Učební plán předmětu chemie v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
-	-	2 hodiny	2 hodiny
Celkem			
4 hodiny			

6.6.3. Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodopis jako vyučovací předmět je založen na funkční integraci poznatků z biologických a z dalších přírodovědných oborů. Učivo je vybráno tak, aby si žáci v průběhu vzdělávání vytvořili ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámili se s mnohotvárnými formami života na Zemi a naučili se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi. Spojením učení s dovednostmi získanými při pozorování přírody a při provádění vlastních pokusů jsou vytvářeny potřebné předpoklady pro to, aby žáci v průběhu vzdělávání získali přehled o vzniku a vývoji Země a života, o stavbě těl a životě vybraných organismů (včetně člověka), o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi. Významné je, že žáci si osvojí takové poznatky, dovednosti a metody pozorování živé a neživé přírody, které mohou využít ve svém dalším vzdělávání, i ve svém praktickém životě. Důležité je také to, aby si žáci uvědomili důležitost citlivého vztahu k okolnímu prostředí, odpovědnost člověka za zachování života na Zemi i svého zdraví a v souvislosti s tím i význam biologických věd.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- Žák pod vedením učitele vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení i při praktickém životě. Učitel žáka motivuje k samostatnému provádění pozorování a experimentů, a k tomu, aby žák získané výsledky porovnal, kriticky posoudil a vyvodil z nich závěry pro využití v budoucnosti. Dovednost srovnávání a třídění má pak rozsáhlé využití a souvisí také s dovedností posuzovat význam znaků. Rozhodující je vytvoření schopnosti a chuti žáka se i do budoucna učit a zajímat o daný obor.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Žák je učitelem veden k chápání vzájemných souvislostí mezi jednotlivými skutečnostmi a fakty. Učí se poznatky zobecňovat, a aplikovat v různých oblastech života. Vhodnou formou výuky je žák veden k logickému vyvozování závěrů z jednotlivých pozorování a experimentů, a k posuzování jejich podmínek a průběhu. Učitel motivuje žáka k tomu, aby využíval získané vědomosti a dovednosti při řešení jiných situací a jevů, a aby kriticky přemýšlel a byl schopen obhájit svůj názor. Žák využívá Internet pro vyhledávání potřebných fakt a informací.

3. Kompetence komunikativní:

- Žák je učitelem veden k přesnému a k logickému vyjadřování ústnímu i písemnému. Vhodným způsobem výuky vytvoří učitel příležitost, aby žák přehledně, stručně a výstižně sděloval postup a výsledky svých pozorování a experimentů. Žákovi je vytvořena možnost, aby využíval informační a komunikační prostředky a technologie pro získávání informací.

4. Kompetence sociální a personální:

- Žák je učitelem veden k osvojování dovednosti kooperace a k společnému hledání optimálních řešení problémů tím, že žáci mezi sebou vzájemně spolupracují ve skupinách při praktickém řešení problémů a při výukových programech. V případě potřeby žák požádá o pomoc nebo ji sám poskytne. Učitel žáka motivuje k diskuzi ve skupinách, ve třídě i s pedagogem.

5. Kompetence občanská:

- Žák je učitelem veden k tomu, aby pochopil nutnost dodržování základních pravidel vedoucích ke zlepšení životního prostředí. Žák vysvětlí příčiny zhoršení životního prostředí (odpady, těžba surovin, kyselé deště, skleníkový efekt). Učitel motivuje žáka ke kritickému hodnocení různých jevů ve společnosti a k zaujímání vlastních postojů k ochraně životního prostředí. Žák je vtahován při vyučování do problematiky ochrany organismů a životního prostředí a na modelových situacích navrhuje řešení.

6. Kompetence pracovní:

- Učitel vede žáka k samostatnosti při plánování, provádění pozorování a experimentů a při zpracování zjištěných údajů. Pod vedením učitele si osvojí základní pravidla bezpečnosti práce při laboratorních pracích a dodržování hygieny.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu přírodopis

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - rozvoj schopností poznávání-cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovedností pro učení a studium
- Sociální rozvoj
 - OSV 9 - kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu, dovednost odstoupit od vlastního nápadu), rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
- Morální rozvoj
 - OSV 11 - hodnoty, postoje, praktická etika-vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.

EV - Environmentální výchova

- EV 1 – ekosystémy - les (les v našem prostředí), pole (pole a jejich okolí), vodní zdroje, moře (druhovátá odlišnost, význam pro biosféru...), tropický deštný les (druhovátá rozmanitost), lidské sídlo-město-vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce...), kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody)
- EV 2 - základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života), ovzduší (význam pro život na Zemi), půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy), ochrana biologických druhů, ekosystémy-biodiverzita, energie (energie a život), přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí)
- EV 3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí-zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí (vlivy průmyslu na prostředí), odpady, ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany), změny v krajině (vliv lidských aktivit), dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti
- EV 4 - vztah člověka k prostředí-aktuální (lokální) ekologický problém, prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání

Obecná biologie a genetika

1. rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů

2. popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel
3. rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
4. třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
5. vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
6. uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
7. uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Biologie hub

8. rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
9. vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
10. objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

Biologie rostlin

11. odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
12. porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
13. vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
14. rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
15. odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Biologie živočichů

16. porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
17. rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
18. odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
19. zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Biologie člověka

20. určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
21. orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
22. objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
23. rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
24. aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla

Neživá příroda

25. objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života

26. rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
27. rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
28. porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
29. rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
30. uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Základy ekologie

31. uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
32. rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
33. vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
34. uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

Praktické poznávání přírody

35. aplikuje praktické metody poznávání přírody
36. dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Učební plán předmětu přírodopis v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
2 hodiny	2 (1**) hodiny	2 (1*) hodiny	2 (1*, 1**) hodiny
Celkem			
8 (6*, 6**) hodin (* matematická, ** sportovní)			

6.6.4. Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis navazuje na poznatky z prvouky a vlastivědy. Umožňuje žákům pohlížet na Zemi jako na jedinečnou planetu sluneční soustavy. Snaží se o vybudování komplexního pohledu na svět v celé jeho rozmanitosti a barevnosti a zároveň tuto pestrost chápat a respektovat. Žák získá ucelený obraz přírodních, hospodářských a sociálních poměrů v České republice a ve světě. Představuje žákům jedinečné přírodní objekty a jevy, učí je vážit si jich a uvědomovat si jejich zákonitosti a souvislosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- potřeba klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů a hledat na ně adekvátní odpovědi;
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí;
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí;
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů;
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- Žák se učí samostatnému získávání, zpracování a vyhodnocování informací vhodnými metodami, dokáže vyvodit souvislosti mezi jednotlivými jevy v přírodní i socioekonomické sféře, dokáže je přiřadit k vyššímu celku, učí se správně užívat odbornou terminologii tím, že dbáme na správné užívání geografických termínů, zadáváme úkoly ve formě problému, vedeme žáky k analýze jednotlivých situací, dáváme podněty k pozorování přírodních jevů, zadáváme vhodná témata k samostatnému zpracování s využitím různých informačních zdrojů.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Žák kriticky myslí, dokáže na základě získaných poznatků provést analýzu problému, popř. nejprve sám problém a s využitím vlastních zkušeností nebo dle návodu řeší tím, že žáka vedeme ke správnému kladení otázek, vyvozování příčinných souvislostí, navozujeme modelové problémové situace z oblasti fyzicko geografické sféry, popř. zprostředkujeme žákům reálné problémy z těchto oblastí, zadáváme žákům praktické úkoly, týkající se běžných životních situací, vyvoláváme diskuzi k daným tématům.

3. Kompetence komunikativní:

- Žák dokáže s využitím správné terminologie ve správné logické posloupnosti formulovat své myšlenky a názory, získané poznatky, prezentovat výsledky svých pozorování a řešení problémů, spolupracuje se spolužáky na skupinových úkolech tím, že zadáváme vhodná témata k následné prezentaci či diskuzi, úkoly pro skupinovou práci, klademe otázky, které vedou žáky k obhájení jejich názorů.

4. Kompetence sociální a personální:

- Žák dokáže aktivně pracovat ve skupině, zapojí se do dělby práce a následné kooperace, respektuje názory druhých, že zadáváme úkoly pro skupinovou práci, dbáme na udržení přátelského prostředí.

5. Kompetence občanská:

- Žák pochopí a bude schopen využít v praxi ekologické souvislosti mezi jednotlivými složkami krajinné sféry a vlivu člověka na ně – např. problematika znečištění ovzduší, nedostatku pitné vody, kontaminace půdy, pozná problémy obyvatel jiných částí světa, pochopí nutnost humanitární pomoci, prohloubí svůj vztah k České republice jako své vlasti tím, že uskutečňujeme zeměpisné exkurze, klademe otázky, zabývající se danými tématy.

6. Kompetence pracovní:

- Žák získává informace pozorováním, matematickými výpočty, měřením, používá různé typy materiálů – texty, mapy, grafy, diagramy, při práci dodržuje stanovená pravidla, zachází šetrně se svěřenými pomůckami tím, že stanovíme pravidla pro práci, vedeme žáky k samostatné kontrole jejich dodržování, zadáváme praktické úkoly, týkající se pozorování a měření různých přírodních jevů – např. měření teploty vzduchu, dodáváme materiál ke zpracování.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu zeměpis**OSV - Osobnostní a sociální výchova**

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - Rozvoj schopnosti poznání
 - OSV 5 - Kreativita
- Sociální rozvoj
 - OSV 9 - Kooperace a kompetice: spolupráce při výpočtech
- Morální rozvoj
 - OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika: otázka vlastního názoru na tvar Země

VDO - Výchova demokratického občana

- VDO 2 - Občan, občanská společnost a stát: ochrana při přírodních katastrofách, tolerance k národnostním menšinám a rasám
- VDO 4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokratické řešení konfliktů

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 - Evropa a svět nás zajímá: odlišné kulturní zvyky, vliv USA na svět
- VMEGS 2 - Objevujeme svět a Evropu : mezinárodní spolupráce, globalizace, život Evropanů
- VMEGS 3 - Jsme Evropané: integrace států /EU,NATO/

MkV - Multikulturní výchova

- MkV 1 - Kulturní difference: kultura jiných národů
- MkV 3 - Etnický původ: rovnocennost etnických skupin a ras
- MkV 4 - Multikulturalita: vstřícný postoj k odlišnostem
- MkV 5 - Princip sociálního smíru a solidarity: odstranění diskriminace a předsudků vůči jiným rasám

EV - Environmentální výchova

- EV 1 - Ekosystémy: biomy
- EV 2 - Základní podmínky života

- EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí: kácení deštých pralesů, rozšiřování pouští, ekologické katastrofy

MV - Mediální výchova

- MV 1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- MV 7 - Práce v realizačním týmu: stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání**Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie**

1. Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, z grafů, diagramů, statistických dat a dalších informačních zdrojů
2. Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
3. Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost
4. Vytváří a využívá osobní myšlenková /mentální/ schémata a mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

Přírodní obraz Země

5. Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
6. Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
7. Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
8. Porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Regiony světa

9. Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
10. Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení
11. Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti jednotlivých světadílů a oceánů
12. Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Životní prostředí

13. Porovnává různé krajiny jako součást krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
14. Uvádí konkrétní příklady krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů /biomů/
15. Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Společenské a hospodářské prostředí

16. Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
17. Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní surovinové a energetické zdroje
18. Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
19. Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
20. Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech
21. Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel

Česká republika

22. Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu
23. Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
24. Uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států
25. Vymezí a lokalizuje místní oblast /region/ podle bydliště nebo školy
26. Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům

Terénní geografická výuka v praxi

27. Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
28. Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
29. Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Učební plán předmětu zeměpis v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
2 hodiny	2 (1*) hodiny	2 (1*, 1**) hodiny	2 (1**) hodiny
Celkem			
8 (6*, 6**) hodin (* matematická, ** sportovní)			

6.7. Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

6.7.1. Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. a 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV Umění a kultura. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, cítit schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních síní a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na:

- Vokální činnosti:
 - Obsahem je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.
- Instrumentální činnosti:
 - Obsahem je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.
- Hudebně pohybové činnosti:
 - Obsahem je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.
- Poslechové činnosti:
 - Obsahem je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

Vyučovací předmět hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 5. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 5 hodin). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí. Výuka Hudební výchovy probíhá ve specializované učebně hudební výchovy (zejména pro žáky 1. stupně), ve vhodných kmenových třídách a jiných vhodných prostorách školy (sál školního klubu apod.). Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému múzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními, a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení:
 - Vedeme žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus,
 - melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie.
 - Rozvíjíme u žáků receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými.
 - Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující).
 - Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ v oblasti hudebního umění.

2. Kompetence k řešení problémů:

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů:
 - Učíme žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru.
 - Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování.
 - Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci posuzují hudební dění.
 - Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace.

3. Kompetence komunikativní:

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci:
 - Učíme žáky porozumění hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby, jednotlivých uměleckých epoch.

- Vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace.
- Učíme žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
- Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci při hodnocení výsledků žáků v hudební výchově.

4. Kompetence sociální a personální:

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých:
 - Pomáháme žákům získat vhled do hudební kultury české i jiných národů.
 - Vedeme k pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostů mezi lidmi.
 - Prohlubujeme u žáků jejich vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury.
 - Učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních.
 - Jdeme příkladem – respektujeme práci a roli ostatních.

5. Kompetence občanská:

- vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých:
 - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí,
 - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
 - Vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech.
 - Vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.
 - Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům.
 - Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
 - Jdeme příkladem – budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný hudební prožitek není možný.

6. Kompetence pracovní:

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání:
 - Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem.
 - Při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
 - Učíme žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby.
 - Vedeme žáky správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji, k jejich údržbě.
 - Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti.
 - Pomáháme hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání, ve kterém svůj talent mohou uplatnit.
 - Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...).
 - Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu hudební výchova
--

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
 - OSV 4 - Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, dobrá organizace času, uvolnění – relaxace
- Sociální rozvoj:
 - OSV 6 - Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, hledání odlišností
 - OSV 8 - Komunikace: řeč těla, zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 - Evropa a svět nás zajímá: lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

MkV - Multikulturní výchova

- MkV 3 - Etnický původ: základní informace o různých etnických skupinách

Učební plán předmětu hudební výchova v souladu s učebním plánem školy				
1. období			2. období	
Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina
Celkem				
5 hodin				

3. období**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Hudební výchova se uskutečňuje prostřednictvím pěveckých, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností, které jsou vzájemně provázány a navzájem se doplňují. Zprostředkovává pohled na umění a kulturu. Rozvíjí znalosti a souvislosti uměleckých slohů a děl v historickém kontextu. Vede žáky k vyhledávání vazeb mezi druhy umění a uměleckými žánry. Směřuje žáky ke kultivovanému hudebnímu projevu a harmonickému cítění. Umožňuje žákům získat vhled do hudební kultury české i jiných národů. Seznává je se schopností umění minulosti i dneška emocionálně působit a vytvářet mosty mezi lidmi. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace a týmové práce. Žáci se budou učit rozpoznávat krásu umění, cítit schopnosti druhých lidí, vystupovat před spolužáky, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako nedílné součásti lidské existence
- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a komunikace
- spoluvytváření podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot
- ke kultivování projevu a k utváření hierarchie hodnot
- poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, vede k tolerantnímu přístupu a hodnocení různorodých skupin, národů a národností

- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince, k tvořivému projevu a přístupu ke světu
- samostatnému vokálnímu, nástrojovému a rytmickému projevu
- chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů a vztahů v mnohotvárném světě

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení, samostatně vyhledává a třídí informace a využívá je v tvůrčích činnostech ve škole i v praktickém životě, operuje s běžnými termíny, znaky a symboly, propojuje poznatky o hudbě s jinými druhy umění a dalšími společenskovedními oblastmi tím, že učitel:
 - vede žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
 - umožňuje žákům osvojit si strategii učení
 - vede žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění a hudební paměti
 - napomáhá žákům rozvíjet receptivní, reprodukční a částečně produkční schopnosti a dovednosti v oblasti vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové
 - zadává vhodné texty a motivuje žáky k samostudiu, vyhledávání a třídění informací

2. Kompetence k řešení problémů:

- žák kriticky hodnotí umělecké výkony svoje, svých spolužáků i výkonných umělců, svůj názor vyjádří a vhodně argumentuje tím, že učitel:
 - podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problému
 - umožňuje žákům aktivní hudební projev, poslech ze záznamu i živých vystoupení
 - podněcuje žáky k formulování názoru a kladnému přístupu ke kritice

3. Kompetence komunikativní:

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory o hudbě, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně. Respektuje názory druhých, účinně se zapojuje do diskuse o hudebních dílech, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje tím, že učitel:
 - realizuje se žáky aktivní hudební projev
 - vede žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
 - učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky tvořením otázek a vyhledáváním souvislostí
 - umožňuje žákům pracovat v týmu a učí je respektovat názory a projevy druhých lidí, vede k mezilidské komunikaci

4. Kompetence sociální a personální:

- žák si uvědomuje svoji osobní zodpovědnost, účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k utváření příjemné atmosféry v týmu, respektuje druhé tím, že učitel:
 - pomáhá žákovi získat pocit potřeby, důležitosti, sebedůvěry
 - napomáhá k rozvíjení schopnosti spolupracovat v týmu, hodnotit práci vlastní i druhých
 - prohlubuje u žáka vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury
 - zadává týmové úkoly pro práci ve škole i pro domácí přípravu

5. Kompetence občanská:

- žák si uvědomuje své povinnosti a práva. Respektuje, chrání a ocení naše kulturní dědictví a tradice, získává pozitivní postoj k uměleckým dílům tím, že učitel:
 - vede žáky k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům

- diskutuje s žáky o hudbě, umožňuje jim poslech reprodukováné hudby ze záznamu i živých koncertů

6. Kompetence pracovní:

- žák používá jednoduché hudební nástroje, osvojuje si základní pracovní a hygienické návyky (technika zpěvu) tím, že učitel:
 - vede žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem
 - učí žáky k správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji a vytváří podnětné prostředí k jejich praktickému využití
 - seznamuje žáky s různými profesemi spojenými s hudební oblastí (volba povolání)

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu hudební výchova

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
 - OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí: můj vztah k sobě samému, moje vztahy k druhým lidem
 - OSV 5 - Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
- Sociální rozvoj:
 - OSV 6 - Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě
 - OSV 7 - Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého
 - OSV 8 - Komunikace: řeč těla, zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
 - OSV 9 - Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, vedení a organizování práce skupiny
- Morální rozvoj:
 - OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot

VDO - Výchova demokratického občana

- VDO 2 - Občan, občanská společnost a stát: angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku, vzájemná komunikace a spolupráce

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 - Evropa a svět nás zajímá: lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- VMEGS 3 - Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie

MkV - Multikulturní výchova

- MkV 1 - Kulturní difference: poznávání vlastního kulturního zakotvení
- MkV 2 - Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání žáka

Vokální činnosti

1. využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
2. uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě
3. zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase

4. dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého

Instrumentální činnost

5. reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb
 6. vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché improvizace
 7. realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písňe a skladby různých stylů a žánrů

Hudebně pohybové činnosti

8. rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě svých individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu

Dějiny hudby a poslechové činnosti

9. orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
 10. zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
 11. vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učební plán předmětu hudební výchova v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina
Celkem			
4 hodiny			

6.7.2. Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA**1. a 2. období****Charakteristika vyučovacího předmětu**

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí**1. Kompetence k učení:**

- žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

2. Kompetence k řešení problémů:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí
- problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

3. Kompetence komunikativní:

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

4. Kompetence sociální a personální:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebevědomí a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

5. Kompetence občanská:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

6. Kompetence pracovní:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Tématické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu výtvarná výchova

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání
 - OSV 5 - Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
 - OSV 6 - poznávání lidí, vzájemné poznávání ve skupině
 - OSV 7 - mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc

EV - Enviromentální výchova

- EV 1 - Ekosystémy: kulturní krajina (pochození hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí: ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině, odpady a hospodaření s odpady
- EV 4 - vztah člověka k prostředí

Učební plán předmětu hudební výchova v souladu s učebním plánem školy				
1. období			2. období	
Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
1 hodina	1 hodina	1 hodina	2 hodiny	2 hodiny
Celkem				
7 hodin				

3. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova umožňuje žákům širší nazírání na umění a kulturu, navazuje na znalosti a výtvarné dovednosti získané na 1. stupni základní školy. Dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímání jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i okolnímu světu. Žák hledá a nalézá vazby mezi druhy umění, kultur a osobním výtvarným projevem. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím linie, bodu, tvaru a barvy. Vyučující podporuje kreativní projev žáků a jejich individualitu. Výuka probíhá ve dvou hodinách týdně.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užití jazyka umění jako prostředku komunikace
- chápání umění a kultury jako nedílnou součást lidské existence; učení prostřednictvím vlastní tvorby založené na subjektivním vnímání, prožívání a cítění
- kultivování potřeb a projevů, utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, poznání a pochopení uměleckých hodnot
- k tolerantnímu přístupu ke kulturním hodnotám a projevům současnosti i minulosti
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince přístupujícího k aktivnímu překonávání životních stereotypů, tvořícího si vlastní názor na svět
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a jeho prostřednictvím nalézá a vyjadřuje osobní prožitky a postoje

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- žák se učí chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako součást lidské existence, vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v procesu učení (poznávání), využívá je v tvůrčích činnostech i praktickém životě. Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, učí se je uvádět do souvislostí a propojovat poznatky z různých vzdělávacích oblastí tím, že učitel:
 - vede žáky k orientaci v oblasti vizuální kultury, která se jich bezprostředně dotýká
 - přivádí žáky do světa vizuálního vyjadřování v roli tvůrců i příjemců
 - učí je porovnávat různé druhy vizuálního umění a využívat poznatků k vlastní výtvarné tvorbě
 - vede žáky k tvořivému zpracování podnětů, k experimentování s výtvarnými materiály a k vyhledávání způsobu zachycení svých zážitků a pocitů
 - vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, učí žáky hodnotit výsledky práce své i svých spolužáků

2. Kompetence k řešení problémů:

- žák se učí vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nenechá se odradit případným nezdarem a využívá získané vědomosti a dovednosti. Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí tím, že učitel:
 - učí žáky používat vhodné výtvarné techniky a prostředky k vyjádření vlastního záměru
 - podporuje netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování
 - vede žáky k samostatnému hledání možností řešení výtvarných úkolů s využitím všech dostupných informací, prostředků a technik

3. Kompetence komunikativní:

- žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje. Využívá informační a komunikační prostředky kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem tím, že učitel:
 - vede žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a prostředku ke komunikaci
 - využívá postupů, technik a materiálů pro vlastní tvůrčí vyjádření
 - rozvíjí dovednost vyslechnout názor ostatních a vyslovit a obhájit vlastní názor na práci druhého i jiná díla a produkty z oblasti výtvarného umění

- vede žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti, ke kulturním projevům a potřebám různých skupin, národů a národností

4. Kompetence sociální a personální:

- žák se učí spolupracovat ve skupině, ovlivňovat kvalitu práce a společně s pedagogy se podílí na vytváření pravidel práce v týmu. Podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry, respektuje různá hlediska spolupráce. Učí se aktivně přistupovat a přispívat k diskusi ve skupině tím, že učitel:
 - vede žáka k uvědomování si sebe jako svobodného jedince
 - učí žáky vnímat svou roli a své místo v pracovní skupině
 - učí žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních a umět přijmout, respektovat a pochopit odlišný názor
- poskytuje prostor k prezentaci vlastní práce a vyslovení svého názoru

5. Kompetence občanská:

- žák vnímá uměleckou tvorbu jako způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů ke společnosti a mnohotvárnému světu. Je schopen se vcítit do situace druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot. Respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a aktivně se zapojuje do kulturního dění tím, že učitel:
 - učí vnímat tvorbu vlastní i druhých lidí jako výsledek úsilí a práce propojující současnou kulturu s jejím historickým základem
 - učí žáka respektovat odlišnost lidí, vnímat jejich emoce a postoje odrážející se ve výtvarném díle
 - hájit právo druhých na vyjádření odlišného názoru a přijímat jeho projev i dílo

6. Kompetence pracovní:

- žák bezpečně a účelově používá nástroje, materiál a vybavení učebny výtvarné výchovy. Pracuje samostatně i ve skupinách a dodržuje čistotu práce. Seznamuje se s různými výtvarnými profesemi tím, že učitel:
 - vytváří možnosti osvojení základních pracovních i výtvarných dovedností
 - při výuce vytváří podnětné pracovní prostředí, žáky vedeme k adaptaci na různé pracovní podmínky
 - učí žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami
 - vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, talentovaným žákům pomáhá při volbě vhodného povolání (studia)

Tématické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu výtvarná výchova

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
 - OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí: můj vztah k sobě samému, moje vztahy k druhým lidem, moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
 - OSV 5 - Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
- Sociální rozvoj:

- OSV 8 - Komunikace: řeč těla, zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
- OSV 9 - Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, vedení a organizování práce skupiny
- Morální rozvoj:
 - OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

VOD - Výchova demokratického občana

- VOD 2 - Občan, občanská společnost a stát: angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku, vzájemná komunikace a spolupráce

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 3 - Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

MkV - Multikulturní výchova

- MkV 1 - Kulturní difference: poznávání vlastního kulturního zakotvení, jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování různých etnik
- MkV 2 - Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur), důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích, uplatňování principu slušného chování, udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s žáky z odlišného kulturního prostředí

EV - Enviromentální výchova

- EV 1 - Ekosystémy: kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí: ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině
- EV 4 - Vztah člověka k prostředí: náš životní styl (spotřeba odpadu - jeho využití k výtvarným technikám), využití přírodních materiálů

MV - Mediální výchova

- Tématické okruhy receptivních činností:
 - MV 1 - Kritické vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu k reklamě, hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
 - MV 3 - Stavba mediálních sdělení: příklady stavby a uspořádání zpráv, zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost)
 - MV 5 - Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na postoje a chování, vliv médií na kulturu
- Tématické okruhy produktivních činností:
 - MV 6 - Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu komunikačně vhodných sdělení, tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium
 - MV 7 - Práce v realizačním týmu: komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání žáka

1. vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
2. užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vlastních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie

3. užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
4. vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
5. rozliší působení obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
6. interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
7. porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
8. ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Učební plán předmětu výtvarná výchova v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
2 hodina	2 hodina	1 hodina	1 hodina
Celkem			
6 hodiny			

6.8. Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

6.8.1. Vyučovací předmět: RODINNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět, jenž je vyučován na druhém stupni, navazuje na výuku prvouky a vlastivědy, přírodovědy a tělesné výchovy na stupni prvním. Vznikl integrací očekávaných výstupů oblastí RVP ZV Člověk a zdraví oboru Výchova ke zdraví. Předmět je vyučován v dotaci hodiny týdně v 6.-8.roč. Výuka probíhá ve třídách, v případě potřeby využíváme ostatní prostory.

Výchova ke zdraví, resp. Rodinná výchova v sobě zahrnuje poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů. Dále se předmět zaměřuje na poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí, získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje, využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví, propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd., chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd., aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení:

- Učí se metodám jak vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě; tím že: žáci diskutují a dávají do souvislostí vztah mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, provádějí praktické činnosti (poskytnutí adekvátní první pomoci, příprava zdravého jídelníčku, osvojení relaxačních a kompenzačních technik, sociální dovednosti), využívají výukové programy, internet a uplatňují osvojené modely chování směřující k vybudování pozitivního vztahu ke zdravému životnímu stylu a k odpovědnosti za své zdraví a zdraví svých spoluobčanů.

2. Kompetence k řešení problémů:

- Učí se kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnost obhájit je. Je veden k uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí a učí se zhodnotit výsledky svých činů; tím že: předpokládá, prakticky si ověřuje a vyvozuje závěry na základě osvojených znalostí a dovedností. Rozvíjí vlastní tvořivost. Přijímá odpovědnost za provedenou práci.

3. Kompetence komunikativní:

- Učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim a vhodně na ně reagovat. Je veden zapojit se účinně do diskuse, obhájit svůj názor a vhodně argumentovat; tím že: vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt a přitom uplatňuje osvojené komunikační dovednosti., vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny a nejbližším okolí.

4. Kompetence sociální a personální:

- Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj. Je veden ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty; tím že: je schopen objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, spolupracovat při programech podpory zdraví, na projektech a v situacích ohrožujících zdraví nebo při mimořádných událostech.

5. Kompetence občanská:

- Učí se zodpovědně rozhodovat podle dané situace a poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka; tím že: zná rizika spojená se zneužíváním návykových látek a jejich životní perspektivu mladého člověka, souvislosti mezi složením stravy a způsoby stravování v souvislosti s rozvojem civilizačních nemocí, seznámí se s plány krizových opatření, zná historii zneužívání chemických zbraní, přírodních a ekologických havárií. Navrhuje opatření k jejich odstranění nebo minimalizaci. Dodržuje zásady ochrany životního prostředí. Rozvíjí zásady správných pohybových aktivit. Chápe nutnost vlastní ochrany zdraví jako předpoklad pro svůj zdárný vývoj.

6. Kompetence pracovní:

- Učí se přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot; tím že: v případě potřeby poskytne první pomoc, vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým. Usiluje o aktivní podporu zdraví, bezpečné prostředí ve škole, v dopravě a při různých činnostech. Dodržuje zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, režim dne, stravovací návyky. Je veden k zodpovědnému chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (při sportu, na pracovišti, v domácnosti, v dopravě, atd.).

Tématické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu rodinná výchova**OSV - Osobnostní a sociální výchova**

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - Rozvoj schopnosti poznání
 - OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí
 - OSV 3 - Seberegulace a sebeorganizace
 - OSV 4 - Psychohygiena
- Sociální rozvoj
 - OSV 6 – Poznávání lidí
 - OSV 7 – Mezilidské vztahy
 - OSV 8 - Komunikace
 - OSV 9 - Kooperace a kompetice
- Morální rozvoj
 - OSV 10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 - Evropa a svět nás zajímá
- VMEGS 2 - Objevujeme Evropu a svět

EV - Environmentální výchova

- EV 4 - Vztah člověka k prostředí

MV - Mediální výchova

- MV 5 - Fungování a vliv médií ve společnosti

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání

1. respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)
2. vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
3. vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní zodpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
4. usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
5. vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
6. dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
7. uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
8. projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
9. samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
10. optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
11. v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování.
12. vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
13. projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá zodpovědnost za bezpečné sexuální chování
14. dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka
15. posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

Učební plán předmětu rodinná výchova v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
-	1 (0*) hodina	1 hodina	- (1* hodina)
Celkem			
2 hodiny (* sportovní)			

6.8.2. Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA**1. a 2. období****Charakteristika vyučovacího předmětu**

V předmětu Tělesná výchova se žáci učí poznávat sami sebe. Žáci jsou vedeni k pochopení hodnoty zdraví. Žáci se seznámí se způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví. Jsou vedeni k pochopení určité míry odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Předmět Tělesná výchova plní ve vzdělání především funkci regenerace a kompenzace jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, ale i činnostmi mimo školu (dlouhodobé sezení). Její význam je i v rozvoji pohybových dovedností i v kultivaci pohybu, především pak v poznání možnosti rozvoje zdravotně orientované zdatnosti. Její úroveň má zásadní význam pro aktuální zdraví a významně ovlivňuje zdravotní předpoklady i v dospělosti, učí základním hygienickým návykům.

Pohybové vzdělání přechází od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové s uspokojováním vlastních pohybových potřeb i zájmů jako jsou např. aktivní postoje k vlastnímu rozvoji a při soutěžení dodržování pravidel a čestné měření sil. Využívá také možnosti samostatně ovlivňovat svůj pohybový projev a svou zdatnost.

V předmětu Tělesná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, oboru Tělesná výchova.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí**1. Kompetence k učení:**

- učíme žáky poznávat smysl a cíl pohybových aktivit, plánovat, organizovat a řídit pohybovou činnost, užívat jednoduché názvosloví
- učíme žáky zpracovávat informace o pohybových aktivitách ve škole
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodáváme žákům sebedůvěru a sledujeme pokroky

2. Kompetence k řešení problémů:

- motivujeme žáky volbou metod a forem práce k hledání a řešení problémů
- vedeme žáky dle jejich možností k aktivnímu podílu na činnosti, plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- učíme žáky vnímat problémové situace a plánovat způsob jejich řešení
- učíme žáky činit uvážlivá rozhodnutí, která jsou schopni sami obhájit
- vedeme žáky ke zodpovědnosti za svá rozhodnutí

3. Kompetence komunikativní:

- rozvíjíme u žáka schopnosti tvořivě myslet, vyjadřovat myšlenky
- při výuce volíme vhodný výběr textů, pracujeme s obrazovým materiálem a využíváme informační technologie
- pro spolupráci s ostatními lidmi zařazujeme do vyučování i používání neverbálních prostředků

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci a práci v týmu
- vytvářením kritérií hodnocení vedeme žáky k uspokojení ze svých úspěchů i k ocenění práce druhých
- vedeme žáky k vzájemnému poskytování pomoci

- motivujeme žáky zajímavou přípravou akcí pro své spolužáky

5. **Kompetence občanská:**

- vytváříme takovou atmosféru v kolektivu, v níž se žák učí ohleduplnosti, respektování ostatních, má možnost a dostatek prostoru pro vyjádření svých názorů
- využíváme metody a formy, které podporují u žáků vnitřní motivaci k zodpovědnému jednání
- vlastním příkladem pedagoga vedeme žáka k aktivní účasti ve školním životě
- učíme žáky stupňováním náročnosti požadavků poznávat jejich fyzické a duševní možnosti, vytváříme psychohygienické podmínky pro zdravý vývoj žáků
- diskuzí se žáky podporujeme rozvoj jejich estetického cítění
- průběžně diagnostikujeme a vyhodnocujeme vzájemné sociální vztahy v kolektivu
- v rámci osobního přístupu pedagoga hledáme cesty k odpovědnému přístupu žáka k sobě i ke kolektivu.

6. **Kompetence pracovní:**

- spolupracujeme s městskou policií, učíme žáky pravidlům bezpečnosti silničního provozu a bezpečnosti osobní
- reagujeme na aktuální společenské a politické situace
- vedeme žáky k efektivnímu organizování vlastní práce a svého pohybového režimu
- učíme žáky ovládat a využívat základní prvky první pomoci
- vyžadujeme dodržování obecních pravidel bezpečnosti a slušného chování

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu tělesná výchova

OSV – Osobnostní a sociální výchova

EV – Environmentální výchova

Učební plán předmětu tělesná výchova v souladu s učebním plánem školy				
1. období			2. období	
Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny
Celkem				
10 hodin				

3. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má na 2. stupni školy dotaci 8 hodin. V každém z ročníků je dotace dvou hodin týdně. Výuka probíhá ve skupinách rozdělených podle pohlaví a příslušnosti k danému ročníku. Dochází tak ke spojování žáků více tříd do jedné skupiny. Důraz je kladen na prožitkovost, spolupráci a výběr pohybové aktivity.

Tělesná výchova a sport umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti, přednosti i zdravotní a pohybová omezení. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Rovněž vede k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí, k seznámení s návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení.

Výuka probíhá v závislosti na klimatických podmínkách ve 2 tělocvičnách školy nebo na místních sportovních areálech. Pro osmé ročníky navíc v rámci předmětu probíhá projekt „Plavecká gramotnost“, kdy žáci a žákyně navštěvují v průběhu zimního období Plovárnu Hranice, kde absolvují pod vedením vyučujících zdokonalovací plavecký výcvik.

Tematické celky vyžadující zvláštní materiální, prostorové nebo klimatické podmínky (plavání, lyžování, bruslení) jsou do výuky řazeny v případě vhodných podmínek ve formě kurzů, nebo jiných organizačních formách.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

7. Kompetence k učení:

- Žáci se učí poznávat smysl a cíl svých pohybových aktivit. Učí se plánovat, organizovat a řídit vlastní pohybovou činnost, užívat při ní osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a uživatele internetu. Žáci se učí různým způsobem zpracovat informace o pohybových aktivitách ve škole; tím že učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu, dodává žákům sebedůvěru a sleduje pokroky všech žáků.

8. Kompetence k řešení problémů:

- Žáci se učí vnímat nejrůznější problémové situace a plánují způsob jejich řešení. Učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů. Žáci se učí kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, která jsou schopni si obhájit. Žáci si uvědomují zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí; tím že, učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení a vede žáky ke správným způsobům řešení problémů.

9. Kompetence komunikativní:

- Žáci se učí komunikovat na odpovídající úrovni, osvojují si kultivovaný ústní projev a účinně se zapojují do diskuze tím, že učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

10. Kompetence sociální a personální:

- Žáci se učí spolupracovat ve skupině a podílet se na vytváření pravidel práce v týmu. Žáci v případě potřeby poskytnou pomoc a nebo o ni sami požádají. Žáci si vytvářejí pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj; tím, že učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch. Učitel zadává úkoly při kterých mohou žáci spolupracovat a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá. Učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy.

11. Kompetence občanská:

- Žáci se učí respektovat názory ostatních, formují si volní a charakterové vlastnosti. Žáci se učí zodpovědně rozhodovat podle dané situace a aktivně se zapojovat do sportovních aktivit. Rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví a rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí; tím, že učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti a nebo výsledky.

12. Kompetence pracovní:

- Žáci se učí efektivně organizovat vlastní práci, spoluorganizovat si svůj pohybový režim. Žáci se učí využívat svých znalostí a dovedností v běžné praxi a učí se ovládat základní prvky první pomoci; tím, že učitel vyžaduje dodržování obecných pravidel slušného chování a pravidel bezpečnosti.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu tělesná výchova

OSV – Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 5 – Kreativita
- Sociální rozvoj
 - OSV 8 – Komunikace
 - OSV 9 – Kooperace a kompetice

VDO – Výchova demokratického občana

- VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá

MkV – Multikulturní výchova

- MkV 2 – Lidské vztahy
- MkV 4 – Multikulturalita

EV – Environmentální výchova

- EV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MV – Mediální výchova

- MV 7 – Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání

Činnosti ovlivňující zdraví

1. aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
2. usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
3. samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
4. odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
5. uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

6. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
7. posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Činnosti podporující pohybové učení

8. užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
9. naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu
10. dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
11. rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
12. sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
13. zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojené hry a soutěže

14. zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Učební plán předmětu tělesná výchova v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
2 (5*) hodiny	2 (5*) hodiny	2 (4*) hodiny	2 (4*) hodiny
Celkem			
8 (18*) hodin (* sportovní)			

6.9. Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

6.9.1. Vyučovací předmět – PRACOVNÍ ČINNOSTI

1. a 2. období

Charakteristika předmětu

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení: žák vedeme:

- seznamujeme žáky se základním smyslem a cílem, postupně jim pomáháme vytvářet pozitivní vztah k aktivnímu zapojení do praktických činností
- předkládáme žákům základní informace a učíme je tyto informace chápat
- vedeme je k samostatnému tvůrčímu projevu
- učíme je posuzovat výsledky jejich práce i práce skupiny

2. Kompetence k řešení problémů: vedeme žáka k:

- směřujeme žáky k samostatnému řešení problémů
- vedeme žáky k rozpoznání a pochopení daných problémů
- předkládáme žákům takové problémy, jejichž vyřešením objevují různé varianty řešení
- osvědčené postupy aplikujeme v nových problémových situacích

3. Kompetence komunikativní: vedeme žáka k:

- předkládáme obrazový materiál
- rozvíjíme komunikační prostředky na dané věkové úrovni

4. Kompetence sociální a personální: vedeme žáka k:

- vedeme žáka k aktivní spolupráci ve skupině

- postupně vytváříme kladný vztah k různým pracovním činnostem
- učíme žáky spolupracovat ve dvojicích či skupinách
- snažíme se, aby žáci získali sebedůvěru, sebeuspokojení a sebeúctu
- upevňujeme mezilidské vztahy

5. **Kompetence občanské: vedeme žáka k:**

- pomáháme žákům orientovat se ve vhodných způsobech chování k sobě navzájem
- vedeme žáky k uvědomění si práv a povinností ve škole i mimo školu
- učíme žáky orientovat se v základních ekologických souvislostech
- spolu s žáky respektujeme požadavky na kvalitní životní prostředí
- vzbuzujeme zájem o ochranu zdraví svého i ostatních

6. **Kompetence pracovní: vedeme žáka k:**

- dohlížíme na bezpečné používání materiálů, nástrojů a vybavení
- dohlížíme a učíme žáky dodržovat vymezená pravidla
- pozitivně přistupujeme k výsledkům pracovní činnosti
- rozvíjíme manuální zručnosti žáků

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu pracovní činnosti

OSV – Osobnostní a sociální výchova

EV – Environmentální výchova

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Učební plán předmětu pracovní činnosti v souladu s učebním plánem školy				
1. období			2. období	
Ročník				
1.	2.	3.	4.	5.
1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina
Celkem				
5 hodin				

3. období

6.9.2. Vyučovací předmět – PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Charakteristika předmětu

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s technickými materiály, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Využití digitálních technologií, Svět práce.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce;
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání
- vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě;
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku;
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí;
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci;
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení: žák vedeme:

- k poznávání základního smyslu a cílů, postupně si vytváří pozitivní vztah k aktivnímu zapojení do praktických činností;
- k pochopení základních informací, k jejich vyhledávání a třídění;
- k samostatnému tvůrčímu projevu, k posuzování výsledků své práce i práce skupiny.

2. Kompetence k řešení problémů: vedeme žáka k:

- vnímání problémové situace, k rozpoznání a pochopení daného problému;
- k využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení;
- k volbě správných řešení problémů;
- k získávání osvědčených postupů při aplikaci nových problémových situací;
- ke kritickému myšlení a schopnosti uvážlivých rozhodnutí.

3. Kompetence komunikativní: vedeme žáka k:

- porozumění obrazových materiálů, běžně používaných gest;
- rozvoji komunikačních prostředků na dané věkové úrovni;
- možnostem účinného využívání informačních a komunikačních prostředků a technologie.

4. Kompetence sociální a personální: vedeme žáka k:

- aktivní spolupráci ve skupině;
- postupnému vytváření kladného vztahu k různým pracovním činnostem, které pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce;
- potřebě efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému;
- podpoře sebevědomí, sebeuspokojení a sebeúcty;
- upevňování dobrých mezilidských vztahů.

5. Kompetence občanské: vedeme žáka k:

- základnímu pochopení principu práva a povinnosti ve škole i mimo školu;
- pochopení základních ekologických souvislostí;
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí;
- zájmu o ochranu svého zdraví.

6. Kompetence pracovní: vedeme žáka k:

- bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení;
- dodržování vymezených pravidel;
- pozitivnímu přístupu k výsledkům pracovní činnosti;
- zájmu o rozvíjení své manuální zručnosti.

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání žáka:**PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY**

1. provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
2. řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
3. organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
4. užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
5. dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

6. provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
7. ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
8. správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
9. dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

PŘÍPRAVA POKRMŮ

10. používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
11. připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
12. dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
13. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

SVĚT PRÁCE

14. orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
15. posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
16. využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

17. prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu práce s technickými materiály**OSV - Osobnostní a sociální výchova**

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1 - Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
 - OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.
 - OSV 3 - Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia.
 - OSV 4 - Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích
 - OSV 5 - Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
- Sociální rozvoj
 - OSV 6 - Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
 - OSV 7 - Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
 - OSV 9 - Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

EV - Environmentální výchova

- EV 1 - Ekosystémy
- EV 2 - Základní podmínky života
- EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EV 4 - Vztah člověka k prostředí

MV - Mediální výchova

- MV 1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.

Učební plán předmětu pracovní činnosti (práce s technickými materiály) v souladu s učebním plánem školy

Ročník

6.	7.	8.	9.
1 hodina	1 (0*) hodina	1 hodina	1 hodina
Celkem			
4 (3*) hodiny (* matematická a sportovní)			

6.9.3. Vyučovací předmět – PŘÍPRAVA POKRMŮ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s technickými materiály, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu příprava pokrmů

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV1 - Rozvoj schopnosti poznání - cvičení dovednosti zapamatování a řešení problému
 - OSV2 - Sebepoznání a sebepojetí - moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí
- Sociální rozvoj:
 - OSV6 - Poznávání lidí - vzájemné poznávání ve skupině
 - OSV7 - Mezilidské vztahy - chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- Morální rozvoj:
 - OSV10 Řešení problému a rozhodovací dovednosti - zvládání a řešení učebních problémů vázaných na látku předmětu

VOD - Výchova demokratického občana

- VOD1 - Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství

EV - Environmentální výchova

- EV3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí -ekologické zemědělství, životní prostředí a výživa člověk přispívá k utváření zdravého životního stylu

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- VMEGS1 - Evropa a svět nás zajímá - lidé zvyky a tradice národů Evropy (plodiny, strava, jídelníček a kuchařské speciality jiných národů)

MkV - Multikulturní výchova

- MkV6 - Tvorba mediálního sdělení - výstava projektů racionální výživy, zpracování informací z internetu

Učební plán předmětu pracovní činnosti (příprava pokrmů) v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
1 hodina	1 (0*) hodina	1 hodina	1 hodina
Celkem			
4 (3*) hodiny (* matematická a sportovní)			

6.10. Volitelné předměty

6.10.1. Vyučovací předmět – ZÁKLADY ŘEMESLNÉ VÝROBY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání na 2. stupni a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném

rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

1. Kompetence k učení: žáka vedeme:

- k poznávání základního smyslu a cílů, postupně si vytváří pozitivní vztah k aktivnímu zapojení do praktických činností;
- k pochopení základních informací, k jejich vyhledávání a třídění;
- k samostatnému tvůrčímu projevu, k posuzování výsledků své práce i práce skupiny.

2. Kompetence k řešení problémů: vedeme žáka k:

- vnímání problémové situace, k rozpoznání a pochopení daného problému;
- k využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení;
- k volbě správných řešení problémů;
- k získávání osvědčených postupů při aplikaci nových problémových situací;
- ke kritickému myšlení a schopnosti uvážlivých rozhodnutí.

3. Kompetence komunikativní: vedeme žáka k:

- porozumění obrazových materiálů, běžně používaných gest;
- rozvoji komunikačních prostředků na dané věkové úrovni;
- možnostem účinného využívání informačních a komunikačních prostředků a technologie.

4. Kompetence sociální a personální: vedeme žáka k:

- aktivní spolupráci ve skupině;
- postupnému vytváření kladného vztahu k různým pracovním činnostem, které pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce;
- potřebě efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému;
- podpoře sebedůvěry, sebeuspokojení a sebeúcty;
- upevňování dobrých mezilidských vztahů.

5. Kompetence občanské: vedeme žáka k:

- základnímu pochopení principu práva a povinnosti ve škole i mimo školu;
- pochopení základních ekologických souvislostí;
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí;
- zájmu o ochranu svého zdraví.

6. Kompetence pracovní: vedeme žáka k:

- bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení;
- dodržování vymezených pravidel;

- pozitivnímu přístupu k výsledkům pracovní činnosti;
- zájmu o rozvíjení své manuální zručnosti.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu přírodopis

OSV - Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - OSV 1- Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
 - OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.
 - OSV 3 - Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia.
 - OSV 4 - Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích
 - OSV 5 - Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
- Sociální rozvoj
 - OSV 6 - Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
 - OSV 7 - Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
 - OSV 9 - Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

EV - Environmentální výchova

- EV 1 - Ekosystémy
- EV 2 - Základní podmínky života
- EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EV 4 - Vztah člověka k prostředí

MV - Mediální výchova

- MV 1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.

Očekávané výstupy předmětu na konci 2. stupně (3. období) základního vzdělávání žáka:

1. provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
2. řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
3. organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
4. užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
5. dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
6. správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
7. dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Učební plán předmětu základy řemeslné výroby v souladu s učebním plánem školy			
Ročník			
6.	7.	8.	9.
2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny
Celkem			
8 hodin			

7. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi i rodičům zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získávají informace o tom, jak danou problematiku žák zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, zda volí efektivní způsoby vyučování, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Současně by žák měl být motivován k dalšímu učení povzbuzením i návodem, jak dále postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Hodnocení žáka se vztahuje především k dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech.

Součástí komplexního hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu během vzdělávání po celou dobu školní docházky.

Při hodnocení žáka používáme následující zásady:

- uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- hodnotíme individuální pokrok s tím, že primární není srovnávání žáka s jeho spolužáky
- hodnotíme naplnění předem stanovených požadavků
- hodnotíme proces i výsledek
- prostřednictvím hodnocení poskytujeme žákovi co nejčastěji zpětnou vazbu
- uplatňujeme přiměřenou náročnost
- uplatňujeme pedagogický takt
- vycházíme z potřeby přihlížet k věkovým zvláštnostem
- připouštíme určitou indispozici
- opíráme se o dominantní kladné vlastnosti
- pochvala a pozitivní hodnocení je nejen odměnou, ale i stimulem k většímu úsilí
- hodnotí se celkové výkony s ohledem požadavků osnov

7.1. Pravidla pro hodnocení žáka

Hodnocení žáka se vztahuje k dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oborech, respektive ve vyučovacích předmětech, a současně s tím i k utváření klíčových kompetencí.

Hodnocení žáka provádí pedagog průběžně ve výuce po celý školní rok v souladu s klasifikačním řádem, který podrobně uvádí: zásady - pravidla hodnocení, způsoby hodnocení, zásady pro získávání podkladů k hodnocení a kritéria hodnocení.

Zde uvádíme základní informace k hodnocení žáka. Hodnocení žáka:

- je aktuální, soustavné a systematické
- je srozumitelné, věcné
- probíhá na základě předem známých a daných kritérií
- poskytuje zpětnou vazbu
- motivuje žáka k další práci
- poskytuje návod pro další postup žáka
- je taktní, vede k posílení důstojnosti a sebedůvěry žáka
- je odborně správné
- je doložitelné

7.2. Způsoby hodnocení žáka

Celkové hodnocení dosažených pokroků každého žáka je prováděno průběžně a několika způsoby:

- průběžné ústní hodnocení
- průběžná klasifikace
- slovní hodnocení
- vysvědčení
- sebehodnocení žáka

Průběžné ústní hodnocení:

- prolíná celým výchovně vzdělávacím procesem
- pedagogové ho provádí často - téměř po každém dílčím výkonu žáka
- řídí se pravidly školního hodnocení

Slovní hodnocení:

- užíváme pro žáky s individuálním vzdělávacím plánem v případě žádosti zákonného zástupce a po vzájemné dohodě
- v odůvodněných případech může být využito u jednotlivých žáků (např. ve vybraných předmětech)

Vysvědčení:

- vydáváme žákovi každé pololetí
- za první pololetí lze místo vysvědčení vydat výpis z vysvědčení
- hodnocení výsledků vzdělávání je vyjádřeno klasifikačním stupněm, v odůvodněných případech slovně nebo kombinací obou způsobů
- stupně celkového hodnocení žáka na vysvědčení a pravidla použití jsou uvedena v klasifikačním řádu

Průběžná klasifikace:

- je vedena v žákovské knížce
- řídí se pravidly klasifikace

Charakteristika klasifikace:

- využíváme pěti klasifikačních stupňů
- do známky z vyučovacího předmětu nezahrnujeme hodnocení chování žáka
- v průběžném hodnocení používáme k vyjádření klasifikačního stupně číslice 1 - 5
- klasifikační stupeň stanovíme souhrnem tří základních sledovaných oblastí (viz. tabulka Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně)
- v souladu s níže uvedenou tabulkou hodnotíme a do klasifikace promítáme: dosažení požadované úrovně očekávaných výstupů (vědomosti, dovednosti, postup, práci s informacemi, tvořivost, úroveň ústní a písemné komunikace žáka), samostatnost a osobní zájem žáka (aktivita, zájem, příprava na vyučování - pomůcky, potřeby, domácí úkoly)

Způsoby získávání podkladů pro hodnocení jsou uvedena v klasifikačním řádu

- diagnostické pozorování
- sledování výkonů
- sledování připravenosti na výuku
- různé druhy zkoušek (písemné, grafické, ústní)

- kontrolní písemné práce (povinné - čtvrtletní pís. práce z M, JČj)
- analýza různých činností
- konzultace s vyučujícími, třídními učiteli, pedagogicko-psychologickou poradnou
- rozhovor se samotným žákem
- rozhovor se zákonným zástupcem žáka

7.3. Kritéria hodnocení žákova výkonu

Tabulka: Obecná kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně

Klasifikační stupeň	sledovaná oblast		
	očekávaný výstup – požadovaná úroveň	samostatnost	osobní přístup žáka
	kritéria		
výborně	žák splnil zadání s drobnými nedostatky	žák pracuje samostatně	žák je aktivní, projevuje zájem, na vyučování je pravidelně připraven
chvalitebně	žák splnil zadání s drobnými nedostatky nebo chybami	žák pracuje samostatně s občasnou podporou	žák je často aktivní, většinou projevuje zájem, na vyučování bývá připraven
dobře	žák splnil zadání s chybami nebo nedostatky	žák pracuje s podporou	žák bývá aktivní, občas projevuje zájem, na vyučování je převážně připraven
dostatečně	žák splnil zadání se závažnými chybami nebo nedostatky	žák pracuje s trvalou podporou a pomocí	žák je převážně pasivní, projevuje minimální zájem, na vyučování bývá zřídka připraven
nedostatečně	žák nesplnil zadání	žák samostatně nepracuje	žák je pasivní, bez zájmu, na vyučování není připraven

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření
- předměty s převahou praktických činností

- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

7.3.1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci

učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

7.3.2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky. Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné,

nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

7.3.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova. Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu. Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

7.4. Zásady a kritéria pro používání slovního hodnocení

- O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

7.4.1. Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný

2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
Chování	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

7.5. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka a na obou stupních základní školy.
- Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
- Třídní učitel ve spolupráci se speciálním pedagogem sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
- Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,...).
- Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

7.6. Hodnocení chování žáka

Pro hodnocení chování žáka platí zásady uvedené v klasifikačním řádu a je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu.

Při hodnocení chování sledujeme nejvíce tři hlavní oblasti:

- dodržování školních a třídních pravidel – uvedená ve školním řádu
- chování k ostatním spolužákům a k dospělým – dle školního řádu
- neomluvenou absenci

Ocenění:

- ústní ocenění před ostatními žáky
- písemné ocenění třídního učitele uvedené na vysvědčení (vysoký výkon, soustavné plnění školních povinností na vysoké úrovni, pomoc slabšímu, spolehlivě vykonávaná služba, výrazné zlepšení v některé oblasti, mimořádný čin, reprezentace školy apod.)
- písemné ocenění ředitele školy uvedené na vysvědčení (dlouhodobé plnění školních povinností na vysoké úrovni, mimořádný výkon, výrazné zlepšení a udržení vysokého nasazení atd.)
- prezentace úspěšných žáků naší školy – ve výroční zprávě, na internetových stránkách školy, školním zpravodaji, médiích, apod.

Opatření k posílení kázně:

- ústní napomenutí vyučujícím (drobné porušení pravidel)
- písemné napomenutí vyučujícím do žákovské knížky (porušení pravidel)
- písemné napomenutí třídním učitelem do žákovské knížky (porušení pravidel)
- písemná důtka třídního učitele (méně závažné porušení nebo opakované porušování pravidel)

- písemná důtka ředitele školy (závažné porušení pravidel či další porušení po udělení důtky třídního učitele)
- snížený stupeň z chování - při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření nebyla účinná
- svolání výchovné komise školy (projednání chování žáka)

Tabulka: Klasifikační stupně pro hodnocení chování

Klasifikační stupeň	kritéria
velmi dobré	Žák respektuje pravidla školního řádu a třídní pravidla, chová se podle nich, respektuje dospělé a spolužáky. Porušování pravidel, která vedou ke kázeňskému opatření třídního učitele nebo ředitele školy se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí hrubého přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu nebo se opakovaně dopouští závažných nebo méně závažných přestupků, zpravidla přes důtku třídního učitele nebo ředitele školy. Narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Je však přístupný výchovnému působení a snaží se chyby napravit.
neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopouští se takových hrubých přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví žáka a jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy nebo sníženou známku (stupeň 2) dopouští dalších přestupků.

7.7. Pravidla pro sebehodnocení žáka

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, která rozvíjí klíčové kompetence žáka, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
- Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
- Chybu je přirozená součást procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozбором chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
- Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
 - co se mu daří
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy (schopnost přiznat si chybu)
 - jak bude pokračovat dál
- Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

- Žáky k sebehodnocení vedeme následujícími způsoby, ze kterých vybíráme nejvhodnější pro danou věkovou skupinu, předmět a aktivitu:
 - klademe otevřené otázky zaměřené na sebehodnocení, poskytujeme čas na odpovědi
 - používáme nedokončené věty, které žákům umožňují vyjádřit se
 - stanovujeme předem jasná kritéria, podle kterých žák provádí sebehodnocení
 - používáme neverbální způsoby sebehodnocení (např. teploměr), obrázkové či grafické sebehodnocení (např. smajlíci), tabulky s hodnotícími škálami
 - vedeme žáky k sebehodnocení při skupinové práci (skupina svou skupinu, skupina jinou skupinu, žák svůj podíl na skupinové práci atd.)
 - vedeme žáka k porovnávání osobního výkonu v portfoliu
- Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
- Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:
 - zodpovědnost
 - motivace k učení
 - sebedůvěra
 - vztahy v třídním kolektivu.
- Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.
- Získávání podkladů pro sebehodnocení prospěchu žáka:
 - individuální nezávazný rozhovor s žákem
 - nezávazný rozhovor v menším kolektivu (skupině)
 - neformální rozhovor v kolektivu třídy
 - individuální rozbor úspěchů žáka
 - individuální rozbor příčiny neúspěchu žáka
 - rozbor úspěchů celé skupiny
 - analýza činností, které vedou k úspěchu žáka
 - analýza situací a činností, které vedou k neúspěchu žáka
 - konkrétní příčiny neúspěchu žáka
 - analýza domácí přípravy žáka
 - rozbor momentů selhávání i v případě pečlivé přípravy žáka

8. Metodika vlastního hodnocení školy

8.1. Oblasti hodnocení

8.1.1. Program školy

sledované jevy:

- soulad školního programu s RVP
- další programová nabídka např. pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- variabilita programu – dotace předmětů, volitelné předměty, projekty, kurzy,
- průřezová témata
- dokument – ŠVP

kritéria:

- soulad ŠVP s RVP
- plnění školního vzdělávacího programu
- relace mezi vzdělávacím programem a potřebami a podmínkami školy
- programová nabídka žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
- soulad nabídky volitelných a nepovinných předmětů s představou žáků a rodičů
- variabilita ŠVP

nástroje:

- kontrola souladu ŠVP s RVP a skutečné plnění ŠVP
- vlastní hodnocení učitelů a žáků

8.1.2. Podmínky ke vzdělávání

sledované jevy:

- vliv personálních podmínek na vzdělávání
- materiální, technické a hygienické podmínky vzdělávání – prostory, pomůcky,
- učebnice, technické prostředky
- kvalita pracovního prostředí školy
- efektivita využívání finančních zdrojů
- rozvoj ekonomických zdrojů (projekty, granty)

kritéria:

- vliv personálních podmínek na kvalitu vzdělávání
- tvorba a kvalita podmínek pro vzdělávání, pracovní i relaxační činnosti učitelů a žáků
- funkčnost a estetická úroveň budov, učeben, společenských prostor
- kvalita podmínek pro jednání s rodiči a dalšími osobami ve škole
- vybavenost školy pro možnost účinně a moderně vyučovat – tzn. didaktická
- úroveň vybavení pomůckami, technikou, studijním materiálem
- efektivita využívání finančních zdrojů pro další rozvoj školy
- zabezpečování nadstandardních zdrojů (mj. účast v projektech, grantech)

nástroje:

- pozorování
- kontrola
- skupinová diskuse
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení učitelů a žáků
- zhodnocení inventarizace

8.1.3. Průběh vzdělávání žáků

sledované jevy:

- průběh vzdělávání se zřetelem k vytváření cílových kompetencí ŠVP
- dokument – pravidla hodnocení

kritéria:

- podpora vytváření cílových kompetencí ŠVP
- kvalita jednotlivých oblastí vzdělávání – tzn. příprava, zajištění, organizace,
- metody, formy, hodnocení, motivace, komunikace, klima
- vyváženost struktury hodin (vztah k věku žáků a k cílům výuky)
- návaznost učiva
- rozmanitost vyučovacích postupů (styly učení) podporujících vytváření žádoucích vzdělávacích způsobilostí žáků
- účelnost použití metod výuky vzhledem k cíli a tématu vyučování
- využívání sociálních forem vzdělávání
- využívání metod samostatné práce žáků
- individuální přístup k výuce
- efektivita využívání učebnic, pomůcek a didaktické techniky
- prostor pro individuální nebo skupinové aktivity
- uplatnění kooperativní techniky učení
- využití vstupních motivačních metod
- motivace v průběhu výuky
- dodržování stanovených pravidel hodnocení
- prověřování výchozích znalostí a dovedností
- průběžné vyhodnocování výsledků učení
- vedení žáků k sebekontrolě a sebehodnocení
- prostor pro vyjadřování vlastního názoru
- dodržování pravidel komunikace
- psychosociální podmínky výuky

nástroje:

- školní dokumentace
- kontrola a pozorování
- skupinová diskuse
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení třídních učitelů, učitelů
- hodnocení žáků (např. technikou volného psaní)

8.1.4. Výsledky vzdělávání žáků

sledované jevy:

- výsledky vzdělávání vzhledem ke stanoveným cílům vzdělávání

kritéria:

- efektivní systém zjišťování výsledků vzdělávání
- dosahování cílových kompetencí vzdělávání podle ŠVP
- zvládání očekávaných výstupů
- používání náročnějších myšlenkových dovedností (aplikace, analýza, syntéza, kritické hodnocení)
- dovednost spolupracovat
- dovednost komunikovat
- pracovní dovednosti

- počet neúspěšných a trestaných žáků
- stupeň podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- výsledky v testech
- uplatnění žáků
- výsledky žáků v soutěžích
- existence zřetelného společenského a kulturního chování žáků a jejich dobré disciplíny

nástroje:

- školní dokumentace
- kontrola a pozorování
- skupinová diskuse
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení třídních učitelů, učitelů
- hodnocení žáků (např. technikou volného psaní)

8.1.5. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy

sledované jevy:

- kvalita výchovného poradenství
- přístup k informacím a jejich přenos
- kvalita a využívání žákovské a rodičovské iniciativy
- vzájemné vztahy mezi školou, žáky, rodiči a dalšími osobami a jejich dopad na vzdělávání
- vztahy se zřizovatelem a školskou radou
- klima, kultura, étos školy

kritéria:

- kvalita činností výchovného poradce ve vztahu k potřebám školy, žáků a rodičů
- přístup pracovníků školy, žáků a rodičů k potřebným informacím
- poskytování potřebných informací zákonným zástupcům žáků
- kvalita spolupráce rodičů se školou a využívání jejich námětů a připomínek
- úroveň spolupráce školy s odbornými pracovišti – např. PPP, SPC
- existence pocitu sounáležitosti a hrdosti na školu
- existence zřetelně přívětivého prostředí
- existence důvěry žáků (i rodičů) k učitelům a vedení školy
- úroveň morálky žáků a učitelů, vztahů žák/učitel, kultury vzájemných kontaktů

nástroje:

- školní dokumentace
- skupinová diskuse
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení učitelů a žáků

8.1.6. Řízení školy

sledované jevy:

- kvalita systémového řízení
- plánování řídicích činností (koncepce, ŠVP, roční plán, plán DVPP, kontrol)
- efektivita organizace školy
- metodická podpora kvality výuky – personální rozvoj, DVPP, samostudium...
- systém vedení pedagogických pracovníků – především efektivita výsledků hospitací
- kontrolní systém
- dokument – koncepční záměr rozvoje školy

- dokument – školní řád
- dokument – pravidla hodnocení

kritéria:

- vyhodnotitelnost cílů stanovených v koncepčním záměru rozvoje školy
- realizovatelnost koncepčních záměrů – zejména ve vztahu k finančnímu rozpočtu
- koncepčnost řídicích činností ve škole – jejich zřetelná strategie
- míra spoluúčasti pracovníků školy na činnostech spojených s řízením školy
- účinnost organizační struktury ve vztahu k řízení školy
- účelnost rozvrhu hodin
- kvalita a efektivita školního řádu
- koncepční zajištění personálního rozvoj
- vztah systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků k dalšímu rozvoji školy a k realizovanému vzdělávacímu programu
- systém dalšího vzdělávání a samostudia ve vazbě na potřeby školy
- zajištění pomoci začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím
- systém prosazování progresivních trendů vzdělávání
- kvalita kontroly a hodnocení výsledků vzdělávání (žáci)
- kvalita kontroly a hodnocení průběhu vzdělávání (učitelé)
- kvalita kontroly provozu

nástroje:

- školní dokumentace
- skupinová diskuse
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení učitelů a žáků

8.1.7. Úroveň výsledků práce školy

sledované jevy:

- kvalita výsledků vzdělávání
- prezentace školy
- spolupráce s partnery
- organizace akcí školy – vystoupení, přehlídek, výstav...
- dokument – výroční zpráva

kritéria:

- zřetelnost zkvalitňování výsledků vzdělávání
- propojení zpětné vazby s dalším rozvojem školy
- prezentace školy na veřejnosti a odezva
- zapojení školy do vzdělávacích projektů a aktivit
- organizace vystoupení, koncertů, výstav
- účast žáků na soutěžích, olympiádách, přehlídkách
- účast žáků a rodičů na akcích školy
- kvalita výroční zprávy

nástroje:

- pozorování
- kontrola
- skupinová diskuse

8.2. Evaluační standardy

8.2.1. Standard kvalitní školy

- demokratické, srozumitelné a silné vedení, které zdůrazňuje vzdělávací cíle školy
- vedení školy účinně, týmově řídí školu, zná sbor, vztahy a komunikace probíhají s vědomím sociálních rolí
- vedení školy adekvátně hodnotí učitele, vzdělává se
- vedení školy motivuje učitele v jejich dalším vzdělávání a odborném růstu a vytváří jim pro něj podmínky
- učitelé mají možnost se účastnit formulace školních pravidel a utváření klimatu školy
- učitelé se ztotožňují s cíli výuky a výchovy a spolupracují při jejich realizaci
- škola je orientována na žáka, na službu žákům, rodičům, veřejnosti
- učitelé adaptují výuku pro potřeby žáků, opravují nepochopení, používají různé vyučovací techniky a strategie
- učitelé cítí a projevují odpovědnost za výsledky vzdělávání
- škola podporuje aktivitu, tvořivost žáků, kvalitní kognitivní (znalostní) cíle jsou vyrovnané cíli afektivními (osobnostními, sociálními)
- učitelé vycházejí z předpokladu, že všichni žáci se mohou vzdělávat
- učitelé vycházejí z předpokladu, že rozhodující pro výsledky vzdělávání je kvalita školy a výuky, nikoli domácí zázemí žáků
- učitelé dokáží být flexibilní k množství témat při výuce, výběru vyučovacích metod; často používají interaktivní výuku spolu s její individualizací, která bere na zřetel možnosti žáka
- učitelé jsou moderní osobnosti mající přehled o současném světě a moderním způsobu života, žáci je respektují
- ve škole je pozitivní klima, stanovený řád, disciplína, morálka a systém hodnot
- ve škole převládá optimismus, lidský přístup, podpora s oceněním dobré práce, důvěra a očekávání úspěšného zvládnutí
- škola má kulturní, dynamicky se proměňující pracovní i relaxační prostředí, které je pro žáky dostatečně motivační a zajímavé
- škola podporuje spolupráci, učitelé se celoživotně vzdělávají a mají kolegiální a profesionální interakci
- učitelé vystupují jako autority reprezentující modely chování a jednání
- interakce učitel – žák má vysokou úroveň
- škola komunikuje úspěšně s rodiči a okolní komunitou, vytváří společenství podporující školu

8.2.2. Standard kvalitního managementu

- existuje účelné dlouhodobé plánování – strategie rozvoje školy
- při tvorbě strategie se vychází z důkladné analýzy stavu
- proces rozvoje školy zahrnuje všechny pracovníky
- vedení školy řídí rozvoj školy
- jsou jasně stanovené role (kompetence) a odpovědnost (systémové řízení)
- podporují se kreativní a na rozvoji školy participující zaměstnanci
- investuje se do lidí (vzdělávání, studium, podmínky, podpora)
- existují účinné hodnotící mechanismy (včetně podpory sebehodnocení)
- jsou stanovena kritéria pro přidělování nadstandardních složek platu

- pěstuje se kultura školy (obraz o škole jako sociální instituci – osobnosti, image, normy jednání, hodnoty)
- dění ve škole se orientuje na službu (potřeby) žákům, rodičům, veřejnosti (klientům)
- rozvoj školy je vnímán jako zlepšení uspokojení klientů
- rozvoj školy je realizován na základě vlastního rozhodnutí
- existuje systematická a svobodná komunikace vnitřní i vnější
- řídicí činnosti jsou zaměřeny na prevenci problémů
- podněty zvenčí jsou přijímány jako příležitosti ke zlepšení práce

8.2.3. Standard kvalitního vzdělávání

- vyučování je připraveno s jasným a vhodným cílem, který zapadá do záměrů ŠVP
- cílům odpovídá obsah, metody a struktura hodiny
- výuka navazuje, využívá dosavadních znalostí
- jsou připraveny kvalitní pomůcky, materiály, učebnice, případně podpora technikou
- učitel věnuje pozornost motivaci k práci, žáky vede k aktivní interakci s tématem
- v opakovacích či procvičovacích částech učitel poskytuje prostor k aktivitě žáků
- učitel zvládá technologie moderního vyučování – deduktivní a induktivní vyučovací postupy, techniky metod výkladu, řízeného rozhovoru, diskuse, kooperativního učení
- žáci mají příležitost organizovat svou vlastní činnost
- učitel udržuje zájem o výuku způsobem své práce a jednání, korekcemi apod.
- činnosti jsou střídány, vytváří se prostor k odstranění únavy
- v úvodu hodiny učitel vstřícně a nápaditě motivuje žáky
- závěrečná fáze hodiny je účelně využita k rekapitulaci, ohodnocení, motivaci
- učitel aktualizuje učivo
- učitel průběžně hodnotí snahu, výkon, pokrok
- učitel hodnotí úspěšnost žáka v kontextu jeho dispozic, zejména formativně a diagnosticky
- hodnotí s vědomím motivace k další práci
- využívá širokou škálu možností hodnocení
- vhodně využívá opatření k posílení kázně a zvládá kázeň ve třídě
- učitel respektuje názory žáků, podporuje jejich vyjadřování
- podněcuje k úsudku
- učitel respektuje potřebu dovednosti písemné komunikace
- klima je otevřené, vlídné s autoritou učitele
- učitel působí na žáky povzbuzujícím způsobem, podporuje jejich sebevědomí, jedná důstojně a s úctou
- učitel umí řešit konfliktní situace
- výuka má prosociální dopad
- kázeň není vynucovaná, je důsledkem pozitivního klimatu a učitelova stylu práce

8.3. Postup zpracování a využití vlastního hodnocení školy

Činnost, termíny

1. Zpracování strategie vlastního hodnocení školy (plán, organizační zabezpečení, realizace, zpracování výsledků a zprávy, prezentace a publikování): květen – srpen
2. Návrh struktury vlastního hodnocení školy: srpen – září

3. Projednání struktury a metodiky vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou: do konce září
4. Ustavení skupin hodnotitelů: říjen – listopad
5. Rozdání listů a jiných pracovních materiálů hodnotitelům: leden
6. Průběh vlastního hodnocení školy: leden – duben
7. Předání a zpracování výsledků (ŘŠ nebo jím pověřená skupina): duben
8. Vypracování zprávy: květen – září
9. Projednání výsledků vlastního hodnocení školy v pedagogické radě: do 31. října
10. Využití zprávy o vlastním hodnocení školy (publikování, vyhodnocení, přijetí opatření): listopad
11. Zpětná vazba (úprava koncepce, organizace školy, rozpočtu, kontroly): listopad – prosinec

